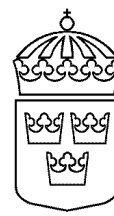

Riksdagens protokoll

2004/05:5

Måndagen den 20 september

Kl. 10.00 – 13.02

Protokoll
2004/05:5

1 § Debatt med anledning av budgetpropositionen

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2004/05:1 med förslag till statsbudget för 2005, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m.

Anf. 1 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Ärade ledamöter! Ärade TV-publik! Alla som bor i Sverige har anledning att känna glädje och stolthet över att vi är på väg in i en ekonomisk utveckling som är mycket positiv och gynnsam för vårt land.

Den grund som har skapats under de senaste åren är en grund som naturligtvis inte bara dagens löntagare, arbetare och tjänstemän, och företagare har stått för, utan det är inte minst den äldre generationen, landets många pensionärer, som också har bidragit till den välfärdsstat och det välfärdssamhälle som vi lever i.

Den grund som Sverige har haft i ekonomin under de senaste åren har varit väldigt solid. Medan andra länder ute i Europa under många år har kämpat med stora underskott och kämpat med budgetsanering har vi kunnat se att vi under denna period har haft bättre ekonomiska förutsättningar. Därför går vi nu in i en bana där ekonomin utvecklas positivt i Europa med betydligt bättre förutsättningar än omvärlden.

Det är tio år sedan den socialdemokratiska regeringen tog över efter regeringen Bildt som tvingades lämna regeringsmakten efter det borgerliga valnederlaget 1994. Under de tio år som vi har haft en socialdemokratisk regering har tillväxten i ekonomin i Sverige varit bättre än ute i Europa. Vi har haft en tillväxt på 2,9 % där Europa har haft en tillväxt på 2,2 %. Det är att jämföra med de borgerliga åren när det var noll i tillväxt. Det innebär att det är många tiotals miljarder kronor, kanske hundra miljarder kronor, som har kunnat tillföras vår ekonomi under den här tiden och som har kunnat användas för att skapa jobb och förbättra vår välfärd.

Vi har anledning att känna stolthet över den välfärdsmodell som vi har utvecklat inte bara i Sverige utan i de nordiska länderna och som kännetecknas av social rättvisa, kännetecknas av solidaritet mellan generationerna, mellan unga och äldre, solidaritet mellan olika grupper och en önskan om att skapa ett samhälle där gemenskapen, solidariteten och rättvisan finns i högsätet.

Det är mot den här bakgrunden som regeringen naturligtvis ser det som oerhört viktigt att tillvarata den möjliga ekonomiska uppgång som vi nu ser i vår omvärld och använda uppgången för att fokusera på att skapa fler jobb. Budgetpropositionen är helt koncentrerad på att skapa fler arbetstillfällen, på att trycka ned arbetslösheten och höja upp sysselsättningen. Det är den helt avgörande frågan i denna budgetproposition.

Jag är glad över att vi från Socialdemokraternas och regeringens sida väl har kunnat samarbeta med Vänsterpartiet och Miljöpartiet, och jag vill tacka de två partierna för det, om denna inriktning mot en budgetproposition och en budget för 2005 som tar sikte på jobben, rättvisan och solidariteten. När fler människor är i jobb, när det finns fler möjligheter att tillgodose människors önskan att få arbeta, ökar också möjligheten att låta vår välfärd växa. Vi vet att vi på många områden har stora och eftersatta behov och att vi på många områden har stora önskemål från stora grupper av vår befolkning, från de äldre, från barnfamiljerna, från de handikappade och från alla som vill ha jobb, och vi ska kunna tillgodose dessa önskemål i växande utsträckning med en förbättrad ekonomi. Därför kraftsamlar regeringen på fyra områden i den här budgetpropositionen för att åstadkomma fler jobb.

Vi tycker först och främst att det är väldigt viktigt att de som i stor utsträckning står för välfärden i vårt land, det vill säga kommuner och landsting, ska få bättre förutsättningar. Det är de som står för förskolan, gymnasieskolan, grundskolan, hela vår ungdomsskola, vuxenutbildningen och folkbildningen. Det är de som står för vården av både barn och äldre och våra landsting som står för sjukvården och har en stor betydelse i många andra avseenden också. De har haft några kärva år bakom sig då deras skatteintäkter har varit lägre än tidigare men deras utgifter har varit höga. Men kommuner och landsting har gjort ett beundransvärt jobb genom att pressa tillbaka sina kostnader och få bättre balans mellan utgifter och intäkter och därmed skapa bättre förutsättningar för att fortsätta bygga ut välfärden.

Nackdelen, baksidan, med den kostnadsjakt som många kommuner och landsting tvingas bedriva är att man ibland har tvingats ta till skattehöjningar och att man ibland har tvingats säga upp personal i kommuner och landsting. Därför är det viktigt att vi nu kan överbrygga den svåra situation som kommuner och landsting befinner sig i. Det är det som är regeringens bestämda avsikt med den här budgetpropositionen, att se till att kommuner och landsting får så mycket mer resurser att vi kan hålla tillbaka så mycket som möjligt i fråga om de uppsägningar som i annat fall är en realitet i många kommuner och landsting och kanske till och med ge möjligheter för fler anställda, fler barnskötare, fler förskollärare, fler sjuksköterskor, fler undersköterskor och så vidare.

Den väldigt centrala frågan är att om vi kan få en positiv sysselsättningsutveckling i kommuner och landsting, vilket jag hoppas med de stora satsningar som regeringen gör i denna budget på kommuner och landsting, vilket vi inte har haft under den senaste tiden, ska det generera mer skatteinkomster till kommuner och landsting. Och när kommuner och landsting får mer skatteinkomster ger det också möjligheter att i sin tur anställa fler personer, och vi får en mycket positiv utveckling av välfärdssektorn.

Vi vet alla att det finns väldigt stora behov på detta område. Vi vet att ett av de socialdemokratiska vallöftena var att öka personaltätheten i förskolan men också i den vanliga skolan. Vi har nu under en femårsperiod en rullande plan för att se till att vi får 15 000 fler lärare och annan personal i skolan. Vi fullföljer det. Men vi startar också från och med nästa år ett arbete för att få fram 6 000 fler förskollärare och barnskötare i förskolan för att på så vis kunna förbättra personalsituationen, personaltäteten, och framför allt förbättra för barnen som är det mest centrala.

Tillsammans med de stora barnbidragssatsningar som görs under 2006 är barnfamiljerna verkligen i fokus både i kommunernas arbete och i de statliga insatserna åren framöver.

Vi tycker också att det är viktigt att de äldre får den sjukvård som de behöver. För de äldre är det väldigt viktigt att sjukvården fungerar. Kanske tre fjärdedelar av alla sjukvårdskostnader går just till de äldre. Det är viktigt att vi generationer emellan stöder varandra. De som är unga och som i dag är ute i arbetskraften bidrar via sina skatteinkomster till att vi får en bra utveckling av vår sjukvård.

Vi har kommit överens med landstingen och kommunerna om att göra dessa stora satsningar på välfärden, inte minst på sjukvårdssidan, som innebär att vi under nästa år kan införa en nationell vårdgaranti i alla våra landsting från den 1 november nästa år, och landstingen får resurser för det. Det innebär att landstingen får mer resurser, ½ miljard kronor, för att satsa på en utbyggnad av psykiatri under nästa år. Det innebär att kommunerna – även landstingen är med på ett hörn där – också kan förbättra sin missbruksvård. Det gäller på narkotikasidan och på alkoholsidan och annat, och vi satsar exempelvis bara 200 miljoner kronor extra på det förebyggande arbetet när det gäller alkohol och narkotika. Men vi satsar bra många hundra miljoner kronor också just på missbrukarvården. Det är en väldigt viktig vårdssatsning, allt från de äldres sjukvård över till det som är viktigt när det gäller den unga generationen och att förhindra att fler hamnar i alkoholberoende och narkotikaberoende.

Om den första byggstenen i bygget för att skapa fler jobb för framtiden är satsningen på välfärden i kommuner och landsting, så är den andra byggstenen att se till att vanliga människor – låg- och medelinkomsttagare, löntagare såväl som företagare och även pensionärer – får mer pengar i plånboken under nästa år.

Vi sänker inkomstskatten med som vi tycker rimliga belopp som för många ensamstående ger en skattesänkning på kanske 1 500 och upp till 2 000 kr och för en familj 3 500 kr, ja, kanske upp till 4 000 kr.

Vi är medvetna om att en del via den gröna skatteväxlingen får påfrestningar på sin ekonomi med höjda priser på bensen och diesel exempelvis. Men även om man räknar in de höjda skatterna är det ett netto på i storleksordningen kanske 1 500 kr för en ensamstående vanlig inkomsttagare och det dubbla, eller kanske 3 500 kr, för en familj. Det innebär en påspädning, en förbättring, av köpkraften för de flesta människor under nästa år. Det kan naturligtvis bidra till att också skapa fler arbetstillfällen.

Men det är inte så att vi vill göra det här bara för att förbättra köpkraften, utan vi vill göra det här också därför att vi tycker att det är viktigt att fullfölja det löfte som den socialdemokratiska regeringen ställde ut i mitten av 1990-talet.

När vi i Sverige var inne i den budgetsanering som i dag finns i Tyskland, Italien och Frankrike och som de i dag tvingas utkämpa men som vi utkämpade för ett antal år sedan sade vi att när det blir bättre ekonomiska förhållanden ska vi betala tillbaka de skattehöjningar som vi tvingades införa som en del i budgetsaneringen. Det gör vi nu genom att påbörja det fjärde steget i kompensationen för egenavgifterna och betala tillbaka. Det är ett viktigt vallöfte från Socialdemokraternas sida som infrias på det här sättet. Detta är det andra vi gör för att skapa fler arbetstillfällen.

Det tredje är att vi vill värna om de små företagen. Vi har många förslag i den här budgeten som förbättrar villkoren för de små företagen. Vi hoppas att många fler vill starta företag, att de som har företag och som kanske inte har någon anställd vill börja bygga ut efterhand som det kommer en växande efterfrågan och att de företag som finns kan växa.

Förra vintern hade vi en lång samtalsrunda med arbetsmarknadens parter, bland annat med näringslivet. Näringslivet hade tre önskemål som man särskilt lyfte fram. Det gällde arvs- och gåvoskatten, förmögenhetsskatten och den så kallade 3:12-skatten, småföretagarskatten.

På alla de tre områdena finns det förslag i den här budgeten. Arvs- och gåvoskatten slopas. Förmögenhetsskatten minskas, och vi har avsatt resurser, 1 miljard kronor, för att också minska 3:12-beskattningen.

Det här ett uttryck för den dialog som vi haft med arbetsmarknadens parter och med näringslivet och där näringslivet också förtjänstfullt har bidragit med idéer om hur man kan finansiera en sådan här skatteomläggning. Jag tycker att det har fungerat väl. Vi vill naturligtvis gärna fortsätta att diskutera i samverkan i samhället mellan kommuner, lands- ting och stat som samhällsrepresentanter och arbetsmarknadens parter, fackliga organisationer och företagarorganisationer om hur vi kan få ut mesta möjliga ur våra samhällsresurser och öka vår ekonomi. Det ökar tillväxten.

I våras hade vi en socialdemokratisk tillväxtkongress, och vi tog fram ett hundratal förslag som ska kunna förbättra tillväxten i framtiden. De jobbas nu naturligtvis successivt in i arbetet för att utveckla vår näringspolitik och vår sysselsättningspolitik och har stor betydelse exempelvis på forskningsområdet. Forskningen är också väldigt viktig för de mindre företagen. Under hösten kommer vi att lägga fram en särskild forskningspolitisk proposition som Thomas Östros kommer att signera och som innebär att vi lyfter insatserna för forskningen med 2,3 miljarder kronor fram till år 2008.

Men det finns också andra saker som berör de mindre företagen än bara skatteförändringar och forskningssidan. Det är viktigt att de mindre företagen får tillgång till riskkapital – såddfinansiering, som det heter i de här sammanhangen. Där förbättras både Almis möjligheter och andra kanaler som vi har för att se till att de mindre företagen i fortsättningen får mer resurser. Detta, i kombination med de insatser vi gör för att också få fram mer utbildad arbetskraft, ska förbättra de små företagens möjligheter att expandera både här hemma och ute i världen, internationellt, i fortsättningen.

Det fjärde och sista området som är en del av vår jobbsatsning är att via arbetsmarknadspolitik och arbetsmarknadsprogrammen se till att vi får fler personer som kan ta de jobb som kommer att dyka upp på arbetsmarknaden under tiden framöver. Det är i dag många människor i

Sverige som är arbetslösa, som vill ha ett jobb, som kämpar för att få ett jobb och som har sökt ett jobb – inte minst bland våra invandrare. Det är viktigt att vi på olika sätt kan understödja dem.

Det ingick också i våra samtal med näringslivet och de fackliga organisationerna att underlätta för våra invandrare att få jobb, att få praktikplatser, att få en bättre undervisning i svenska för invandrare och att få bättre möjligheter att komma ut på arbetsmarknaden. Vi hoppas att det samarbetet mellan näringslivet och regeringen kan fortsätta – detta för att se till att fler av våra kamrater från andra länder kommer ut på arbetsmarknaden.

Det är också viktigt att vi inför en förbättrad konjunktur förbereder oss. Det kommer att finnas behov av mycket folk i vården under åren framöver, och det kommer att finnas ett stort behov av folk när det gäller privata tjänster. Det kan vara kvalificerade tjänster och kvalificerad teknisk utbildning som behövs. Då gäller det att arbetsmarknadspolitiken kan följa med och se till att det skapas förutsättningar för det här.

Naturligtvis har vi för många ungdomar, för många människor, i dag som går utan jobb, som finns utanför arbetsmarknaden. Det är skälet till att vi gör den här kraftsamlingen från regeringens sida när det gäller stödet till kommuner och landsting, när det gäller skattesänkningarna, när det gäller bättre villkor för företagen och när det gäller arbetsmarknadspolitiken där vi sammantaget ska försöka sänka arbetslösheten under åren framöver.

Vi har haft runt 6 % arbetslöshet och är nu nere i runt 5 ½ % arbetslöshet. Vi ska ned till runt 5 % i början av nästa år, och vi ska ytterligare pressa tillbaka arbetslösheten. Målet är att vi ska ha den 4-procentiga arbetslöshet – naturligtvis ett delmål – som vi hade åren 2000, 2001 och 2002, alltså innan lågkonjunkturen sedan kom och sänkte sysselsättningen och höjde arbetslösheten.

Till sist: Den här budgeten fokuserar på arbetsmarknaden, på jobben. Men i budgeten är också väldigt många andra reformområden tillgodosedda. Budgeten är mitt i mandatperioden. Därför har det varit viktigt för de tre partierna bakom budgetpropositionen att stämma av och se till att det 121-punktsprogram som vi har som bas för vår samverkan också kan tillgodoses.

Det gör att här finns barnbidragshöjningar år 2006. Det finns också många andra förbättringar i form av bostadstillägg exempelvis för pensionärer som har de allra lägsta inkomsterna och mycket annat som kan förbättra vår välfärd under åren framöver.

Men allra viktigast är att ju fler människor vi kan få i jobb – ju färre arbetslösa vi har – desto mer kan vi fortsätta att bygga ut och vara stolta över den svenska välfärden i framtiden.

(Applåder)

Anf. 2 MIKAEL ODENBERG (m):

Herr talman! Vi har nu hört om finansministerns ljusa och glättade bild över det ekonomiska läget i Sverige. Låt mig ge finansministern rätt.

Ja, vi befinner oss i ett väldigt starkt konjunkturläge.

Ja, den ekonomiska tillväxten är god.

Ja, exporten ökar.

Ja, bytesbalansen är rekordstark.

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Men just därför att vi i dag kan ge finansministern rätt i den där ljusa omvärldsbeskrivningen finns det också anledning att vara djupt oroad. Bara under den tid finansministern talade när han här presenterade regeringens budgetproposition ökade statsskulden med 1 ½ miljon kronor, och vi fick tre nya förtidspensionärer.

Trots det goda ekonomiska läget har vi inte ens sysselsättningsmålet om att ha 80 % av arbetskraften sysselsatt inom räckhåll. Tvärtom sjunker i år den reguljära sysselsättningen för att sedan ligga still under nästa år.

Trots det goda ekonomiska läget missas 4-procentsmålet för den öppna arbetslösheten återigen med bred marginal. Vi har i dag en arbetslöshet som, om vi tar hänsyn till både de öppet arbetslösa och dem i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, uppgår till nära 8 %. Ingen ljusning är i sikte. Vi har vad som brukar kallas för en *jobless growth* – en ekonomisk tillväxt som inte genererar några nya jobb inom landet.

Totalt 1 ½–2 miljoner människor står utanför arbetskraften. I stora delar av vårt land, i hela Norrlands inland, är var tredje vuxen utanför den reguljära arbetsmarknaden.

Trots att det ekonomiska läget är så gott är det inte ens tavelträff när det gäller det uppsatta målet om att halvera sjukskrivningarna. Vi har mer än en kvarts miljon människor sjukskrivna. Vi har mer än en halv miljon förtidspensionärer. Jag skulle vilja säga att det närmar sig ren cynism när man i finansplanen skriver: "Sjukfrånvaron minskar. Det är en utveckling som gör Sverige rikare och friskare."

Sanningen är den att sjukskrivningarna bara minskar marginellt. Den marginella minskningen motverkas dessutom av en lika stor ökning av förtidspensioneringarna. Finansministern budgeterar för en fortsatt ökning av förtidspensioneringen – 35 % ökning från 2003 till 2007. Vi har i dag ett läge som innebär att sjukskrivningarna och förtidspensionerna belastar statsfinanserna med mer än 100 miljarder kronor varje år. Ändå lyser alla handfasta åtgärder med sin frånvaro.

Sanningen är ju den att det enda mål av alla de mål som nämns i budgetpropositionen, och som enligt budgetpropositionens skrivningar ligger fast, som uppnås är det som regeringen inte har ansvaret för, nämligen Riksbankens inflationsmål.

Detsamma gäller saldomålet: Trots det goda ekonomiska läget nås det inte, alltså målet att vi i de samlade offentliga finanserna ska ha 2 % överskott över konjunkturcykeln.

Här menar jag, herr talman, att det finns anledning att vara djupt bekymrad. Trots stark konjunktur, trots god tillväxt måste staten låna 64 miljarder i år och 38 miljarder nästa år för att få det hela att gå runt.

Budgeteringsmarginalen, det som ska finnas som en buffert för en oförutsedd händelseutveckling, är i stort sett borta, och de statliga utgiftstaken är i realiteten spräckta när regeringen, med sin sedvanliga kreativa bokföring, förvandlar bidragsutgifter på statsbudgeten till inkomstminskningar.

Den fråga, herr talman, som man ändå måste ställa sig är: Om nu alla mål missas på toppen av en konjunktur, i ett gott ekonomiskt läge, och om regeringen inte ens nu, i det positiva läget, klarar av att finansiera sina skattesänkningar och sina reformer på utgiftssidan, hur i hela fridens namn ska regeringens budget se ut när konjunkturen vänder nedåt?

Herr talman! Detta är en valbudget, fast det inte är valår. Det är en budget för överhettning. Vi har fått en utgiftskoalition mellan socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister som är mycket dyrbar för folkhushållet. Den offentliga sektorns finanser försvagas med 20 miljarder nästa år, med 27 miljarder 2006, med 32 miljarder 2007, om regeringen och dess samarbetspartier får hållas. På två år måste vi låna 100 miljarder kronor. Detta sker i ett läge när vi, som Fagerstas vänsterpartistiske kommunalråd Stig Henriksson så riktigt påpekar, i stället borde samla i ladorna för kommande konjunkturförsämringar.

Herr talman! Det är inte mer u-hjälp vi behöver. Det är inte mer föräldraförsäkring vi behöver. Det är inte mer AMS-politik som vi behöver. Vi behöver allra minst allt detta när man, som regeringen och samarbetspartierna gör, bara skickar notan vidare till våra barn och barnbarn.

Min och Moderaternas uppfattning är att vi i stället behöver en stark och sund budgetpolitik där vi gör rätt för oss och där vi ser till att betala för de skattesänkningar och de utgiftsreformer som vi föreslår. Vi behöver strukturella reformer som förbättrar arbetsmarknadens funktionssätt. Vi behöver rejäla skattesänkningar för vanligt folk. Det handlar om att människor ska få mer makt över sina egna liv. Det handlar om att människor ska få större möjlighet att påverka sin egen livssituation och sin egen tillvaro. Men det handlar också om att det måste bli mer lönsamt att arbeta.

Om vi långsiktigt ska klara att finansiera den svenska välfärden måste vi under åren framöver bli fler som arbetar, och vi behöver bli fler som arbetar mer.

LO:s chefsekonom Dan Andersson skrev så riktigt på DN Debatt i går: "Framför allt är det angeläget att marginalskatterna på arbete hålls nere för att främja ett ökat arbetsutbud när efterfrågan ökar.

En grundavdragshöjning" – det vill säga det som regeringen föreslår i sin proposition – "kostar mycket pengar och har ingen effekt på löntagarnas marginalskatter."

Det är, herr talman, lätt att hålla med LO och dess chefsekonom i den analysen. Därför finns det grund att vara starkt kritisk mot utformningen av de förslag till inkomstskattesänkningar som regeringen lägger i budgetpropositionen, för när Bosse skattedoktorn mekar vidare med skattesystemen stärks inte arbetsutbudet. I stället slår man hårt mot löntagare i glesbygd, mot låginkomsttagare, mot bilarbetare, mot metallarbetare och andra som är verksamma i våra klassiska basindustrier. Det är innebörden av de elskatter, bensinskatter, dieselskatter, trängselskatter, fordonskatter och andra inslag som vi har i den så kallade gröna skatteväxlingen.

Nej, vi behöver i stället åstadkomma ett bättre investeringsklimat i Sverige. Den urstarka bytesbalansen visar ju att det är mer lönsamt att låna ut pengarna till utlandet än att investera dem i nytt företagande och nya jobb här hemma i Sverige.

Därför är det, herr talman, lätt att hålla med Göran Persson om att vi behöver toppa laget. Låt oss göra det genom att byta regering i valet 2006.

(Applåder)

Anf. 3 KARIN PILSÄTER (fp):

Herr talman! Det här är förstås en bra dag att lägga fram en statsbudget på: solen skiner och det är högkonjunktur. Det är högkonjunktur internationellt. Det är som ekonomins årstider – de kommer och går, och vi får en väldigt bra draghjälp från annat håll. I flera år har vi hört regeringen hålla tummarna och säga: Bara den internationella högkonjunkturen kommer så ska det bli bra. Precis som Moses när han vandrade i öknen och fick sitt manna från himlen kommer också konjunkturen oss till hjälp. Och konjunkturer kommer och går, men startläget nu är att den förra konjunkturuppgången slarvade man bort. Uppgiften nu är därför att inte göra det misstaget en gång till utan att rusta Sverige för att stå starkare inför den nedgång som obönhörligt kommer, precis som hösten kommer efter sommaren.

Jag kan summera tio år med socialdemokratisk regering: en miljon människor står konstant utanför arbetsmarknaden. De går mellan arbetslöshet, sjukförsäkring, förtidspension och socialbidrag, men en miljon människor står konstant utanför. Hela budgetsaneringen, som man började med att göra, har man sedan slarvat bort. Underskottet är nu större än när Bosse Ringholm tillträdde som finansminister – bra jobbat – och vi har färre företagare än på botten av lågkonjunkturen 1993–1994.

Nu gör vi allting rätt, läste jag att Göran Persson kommenterade det med. Jag undrar vad han gör när han gör fel.

Regeringen och dess stödpartier levererar, i stället för att riktigt ta tag i problemen, främst nya utgifter som ska hålla väljarna på gott humör, och nya löften lär väl komma. Det här är ju inte en valbudget; det är mitt i perioden, som har påpekats. När man betänker att vänsterkoalitionen nu, i varje fall enligt några opinionsmätningar, ligger under skulle jag vilja ställa frågan till Bosse Ringholm: Hur mycket ytterligare ofinansierat valfjäsk är du beredd att släppa igenom när desperationen inför en hotande valförlust börjar sprida sig i rörelsen?

Herr talman! Folkpartiet har, som jag påpekade redan förra året, utfärdat redan två vallöften: Fler ska jobba och statsskulden ska vara lägre. Det här är löften som regeringen i vart fall inte är beredd att leva upp till i praktiken. Visserligen har den många mål, och de ligger ”fast”. Riktigt var man har lagt fast dem tycks man dock inte veta.

I budgetpropositionens budgetpolitiska mål, i allra första början, står det att utgiftstaken ska klaras, och målet om 2 % överskott i de offentliga finanserna i genomsnitt över en konjunkturcykel ligger fast. Ursäkta mig, herr talman, men det är ett stort skämt.

Utgiftstaken bryts igenom med långt över 20 miljarder bara för i år. Enligt Ekonomistyrningsverket omfattade fusk, innan den här budgeten, ca 14 miljarder genom att man kallar utgifter för minskade inkomster. Sedan är det 1,3 plus 4 miljarder i fusk genom teknisk justering. Man har alltså i praktiken höjt utgiftstaket. Detta fattar kanske inte alla analytiker och andra runt Kungsträdgården, men det är sanningen. Och då tar jag inte med miljardrullningen till statliga bolag och annat fusk med nettoredovisning. Utgiftstaket i år överskrider med långt över 20 miljarder kronor.

Marginalen – det som man ska ha för oförutsedda utgifter – är förbrukad. I praktiken har staten lika lite marginaler som om jag skulle ha

några få tiokronorsmynt på ett helt år för oförutsedda utgifter. Större budgetunderskott, hattig och ryckig verksamhet är resultatet.

Och hur går det med det andra målet, det offentliga sparandet? Under den här mandatperioden har överskottet inte på något sätt kommit i närheten av några 2 %, utan det har legat konstant i genomsnitt under 1 %. Vilket år man än tar som startår och slutår för en konjunkturcykel på fem år kommer man inte ens upp i 1 %, om man inte tar med toppåret 2000. Man kan inte låta cykler bli hur långa som helst. Till sist måste man ändå räkna framåt. Ni är inte i närheten av det här målet.

Då tänker kanske den uppmärksamme lyssnaren att det är väl bra med 1 % eller bara ½ % i överskott. Låt oss stanna upp ett ögonblick. Det här överskottet byggs upp i pensionssystemet, AP-fonderna och våra grundlagsskyddade privata premiepensionspengar. Det sparandet är nu ungefär 2 %. Det är därför som staten går med ett stort underskott som ändå kan summeras till plus i de offentliga finanserna.

AP-fonderna ska nu byggas upp – det är inga överskottspengar som blir över – för att sedan tappas av när 40-talisterna går i pension på bred front. Premiepensionspengarna ska vi ju spara och sedan ta ut allteftersom vi går i pension. Dessa pengar kan man inte balansera mot underskott i den vanliga statskassan. Man lånar hela tiden till driften.

Målen ligger fast, sägs det. Men riktigt var de ligger är det ingen som vet. Det beror på två saker. Den ena är att man inte når de andra målen som ligger fast, att fler ska jobba, att färre ska vara arbetslösa, att färre ska vara långtidssjukskrivna, att färre ska leva på socialbidrag. Trots det spenderar man pengar som man inte har på nya utgifter.

Regeringen har helt tappat greppet om sina mål och om utgifterna. Jag tycker att man verkar ganska trött och uttråkad när det gäller att ta tag i politikens utmaningar. Man prioriterar i stället att utfärda nya löften.

Alla är vinnare, kunde vi läsa i någon av kvällstidningarna när budgetcirkusen var avslutad. Det är kanske en viss överdrift. Alla är inte vinnare. Men förlorarna, vet ni vilka det är? Jo, det är skattebetalarna och framför allt morgondagens skattebetalare, de som kommer att få betala med höjda skatter när det här måste betalas tillbaka.

Herr talman! Den här budgeten aviserar i väldigt liten utsträckning det som är Sveriges riktigt stora utmaning. Det är inte att kortsiktigt hantera konjunkturen – det är 70-talspolitik och det borde vi ha lämnat bakom oss för länge sedan. Den långsiktiga utmaningen är hur fler ska jobba för att vi framöver ska kunna betala för pensioner, vård, skola och våra privata kostnader.

Det är därför som vi i vårt första vallöfte sade: Fler måste jobba. Men med en socialdemokratisk regering får de som står utanför arbetsmarknaden helt enkelt stå kvar där. Det beror på att arbetsmarknadspolitiken inte alls fungerar. Integrationspolitiken har helt havererat. Rehabilitering och vård av långtidssjuka fungerar inte alls bra. Försäkringarna felutnyttjas, både av de enskilda och av hela systemet. Det finns dessutom de som fuskar, men framför allt handlar det om felutnyttjande.

Antalet förtidspensioneringar har sprängt halvmiljonsstrecket. 560 000 personer kommer att vara förtidspensionerade nästa år. Nästan allra mest alarmerande är att förtidspensioneringarna ökar så mycket bland unga människor och framför allt bland unga kvinnor. Kan ni tänka er något så förödande för en ung kvinna att som inträde i vuxenvärlden

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

bli förtidspensionerad i stället för att få ett jobb? Kostnaderna är ju helt astronomiska. Skulden är nu 640 miljarder kronor, och den ökar i galopperande takt.

Att sjukpenningdagarna minskar räcker ju inte när antalet förtidspensioneringar ökar mycket mer – och detta i ett land som har den tredje högsta medellivslängden och räknas som ett av de absolut friskaste länderna i världen.

Herr talman! Det är verkligen dags för förändring. Vi har lagt fram förslag, men vi kommer att lägga fram dem igen och lägga fram nya. Vi anser att man ska använda sjukförsäkringspengar till vård. Vi har tjatat, använt blåslampor och vi har till och med träffat uppgörelser med er, men det kommer ändå inte i gång.

Ett annat förslag är införandet av en vårdgaranti. Det säger ni att ni ska införa, men det har ni sagt förut och ingenting har hänt. Vi införde vårdgaranti, ni avskaffade den. Nuvarande försvarsministern Leni Björklund ledde en utredning som föreslog att en vårdgaranti skulle införas 1998. Sedan dess har löftet från er "kretsloppet". Vårdgaranti – ja, vi tror på det när vi ser en sådan.

När det gäller de nya jobben kan man läsa i budgeten att det ska bli 15 000 nya jobb i den offentliga sektorn och 20 000 nya AMS-platser. Det är säkert bra för de människor som får dessa möjligheter, men det handlar om offentligt finansierade jobb. De kan bara finansieras med fler nya jobb i det privata näringslivet, men dessa jobb kommer inte alls att öka lika mycket.

Utökningen av antalet AMS-åtgärder är större än ökningen av privata jobb. Ändå vet vi att väldigt många av arbetsmarknadsåtgärderna är rent missriktade och fungerar inte alls.

Arbetsmarknaden måste reformeras så att det blir mycket lättare för människor att komma in på den, det är själva huvudpoängen, inte att värna om de stora systemen och AMS-kolossen. Vi i Folkpartiet har länge pekat på detta, och vi kommer att lägga fram förslag till en ny, radikalt reformerad arbetsmarknadspolitik och integrationspolitik där skrotning av AMS i dess nuvarande form ingår.

Herr talman! Det är många andra system som behöver förändras. Skattesystemet måste göra att det lönar sig att arbeta. Rehabiliteringen måste fungera. Utbildningen måste vara utformad så att människor kommer igenom systemet och ut i andra ändan. Men det här räcker inte. Det måste finnas jobb att gå till.

Trots allt fagert tal om tillväxt, tillväxtavtal och tillväxtsamtal med näringslivsorganisationerna har det inte blivit så väldigt mycket mer än en lång räkka av sammanträden och ätande av mazariner. Villkoren för entreprenörskap förbättras inte i någon nämnvärd omfattning, på flera punkter förhåller det sig tvärtom.

Bosse Ringholm sade att han hade många förslag som skulle förbättra för småföretagen. Det vet jag just inte. Vi hittar visserligen en slopad arvs- och gåvoskatt som är bra för de företag som ska gå vidare till nästa generation, men det finansieras ju med skattehöjningar och försämringar för företagen. Om man tror att de 15 miljoner kronorna till statlig såddfinansiering skulle möta hela riskkapitalbehovet har man nog inte riktigt förstått vad det handlar om. I själva verket försämras riskkapitalförsörj-

ningen bland annat genom att möjligheterna till avsättningar av egna vinstmedel kommer att dras in.

När det gäller fåmansbolagslöftet kan man återigen verkligen snacka om kretslopp. Det kommer ingenting sådant i år heller. När det lilla förslag som finns kom räknade vi ut att det skulle ta 23 år innan den utlovade miljarden i skattesänkning hade förbrukats. Nu är det 22 år kvar.

Herr talman! Jag tycker att det är trist därför att det finns otroligt stora möjligheter för vårt land. Vi har facit av tio år med en socialdemokratisk regering. Sverige behöver förändring. Vi behöver en annan ekonomisk politik där vi lägger en bättre grund för framtiden. Det är inte genom ständiga skattehöjningar som vi kan betala äldrevård, pensioner och annan välfärd, även om statsministern har gått ut och sagt att det är genom 6-8 kr i höjd kommunalskatt som man ska klara det här. Det kommer inte att funka, utan det klarar man genom fler jobb och fler företag.

Villy Bergström, vice riksbankschef och tidigare verksam som ekonom inom arbetarrörelsen, gör en summering i en artikel under rubriken *Kan vi bli bäst igen?* i Riksbankens tidskrift Penning- och valutapolitik. Han skriver: Visst kan Sverige bli bland de bästa igen. Men det förutsätter flit, nyföretagande, ökade investeringar och ett friskare folk.

Vi lyssnar på Villy Bergström, och vi kommer att lägga fram en ny arbetsmarknadspolitik, radikala reformer för att få sjukskrivna tillbaka i jobb samt skattesänkningar som gör att det lönar sig bättre att arbeta, spara och ta risker och som ger bättre villkor för företagande, företagare och entreprenörskap. Det är en sådan ekonomisk politik som skapar förutsättningar för att vi också ska kunna värna de allra sköraste i vårt samhälle, för att vi ska kunna underlätta vardagen för människor med funktionshinder och för att vi faktiskt ska kunna visa internationell solidaritet i praktiken.

Det liberala alternativet, herr talman, kommer vi att lägga fram den 5 oktober.

(Applåder)

Anf. 4 MATS ODELL (kd):

Herr talman! Framförhållning är ju en nödvändighet i politiken. Regeringen gör en dygd av den nödvändigheten och lägger redan nu fram en val- och röstfiskepolitik med sikte på 2006. Frågan är ändå om väljarna kommer att svälja betet en gång till. Inte nog med att denna budget – också – saknar en långsiktig ekonomisk-politisk strategi. Jag tycker dessutom att Socialdemokraterna mer och mer framstår som någon sorts plankande fripassagerare på den internationella högkonjunktursens tåg. Icke två strån har lagts i kors, herr talman, under nattmanglingarna och tillväxtkongresserna för att se till att tillväxtförutsättningarna i Sverige förbättras. Tio år har Göran Persson och hans många statsråd som har passerat revy förspillt i passivitet vid maktens köttgrytor.

Priset för det här betalas nu av våra gamla i halvtårlånga väntetider för starroperationer, av våra barn i överfulla barngrupper på dagis och genom kris i skolan. Verkligheten i vården, skolan och omsorgen är något helt annat än, och ligger ett bra stycke från, det rosenröda i Göran Perssons löften inför förra valet om vård, skola och omsorg.

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Likadant är det ju med det här talet om ordning och reda i statsfinanserna. Det har nu länge ekat väldigt ihåligt. Och nu försöker regeringen köpa väljarnas gunst med lånade pengar. Man skulle inte kunna tro när man lyssnar på Bosse Ringholm att det faktiskt är så att han budgeterar med att låna ungefär 190 000 miljoner kronor, alltså 191 miljarder kronor, fram till år 2007 för allt det goda som han här talade om. Och det är ändå under de goda år som han bedömer som varande en högkonjunktur. Bara under valåret, herr talman, budgeterar Bosse Ringholm med att låna 138 miljoner kronor per dygn – alltså under valåret 2006. 138 miljoner kronor per dygn under valåret! Och räkningen? Ja, den skickas vidare till nästa generation. Den som är satt i skuld är icke fri, sade Göran Persson i den här talarstolen i ett ögonblick av klarsyn.

Det värsta är att medan arbetslösheten växer får vi se i stjärnorna efter en tillväxtpolitik för nya jobb. Bosse Ringholm lånar alltså miljarder för att pressa ned den öppna arbetslösheten inför valet 2006 men han har, som tidigare talare har påpekat, inga som helst reserver att klara av nästa lågkonjunktur. Jag tittade lite grann på det här. Marginalerna i budgeten är så ynka att de ungefär motsvarar att jag och min familj skulle sätta av 3 kronor i månaden för oförutsedda utgifter.

Men det allra otäckaste med regeringens ekonomiska politik, herr talman, är trots allt att den inte bygger på en grundläggande insikt om att vi i Sverige nu måste sätta alla klutar till för att inte bara bevara utan också stärka konkurrenskraften i ett allt tuffare internationellt klimat. Vi har ju haft bilden på näthinnan under den senaste tiden: Ska GM välja Rüsselsheim eller Trollhättan? Man kan naturligtvis ha synpunkter på hur General Motors spelar ut den tyska fabriken mot den svenska. Men det är intressant att lägga märke till att det inte bara handlar om löner. Löneläget vid fabriken i Rüsselsheim är ungefär 50 % högre än i Trollhättan. Nu hörde vi på morgonen i dag att sjukfrånvaron i Trollhättan är det stora problemet. Och detta gör regeringen ingenting åt.

Det handlar alltså om att vinna eller försvinna. Det gäller stora företag, medelstora företag och små företag. Därför, herr talman, är det fullständigt förödande att vi nu i veckan hörde att trots tio års löften från Socialdemokraterna om att börja röja i den alltmer kvävande djungel av regler och byråkrati som företagen lever i har resultatet blivit det rakt motsatta. Det skyller Leif Pagrotsky på sina myndigheter. Vem är det som har ansvar för dem om inte näringsministern och regeringen?

Vid maktens köttgrytor finns ingen stress med företagarfrågor. Har man haft makten i 63 av de senaste 72 åren tror man tydligen att man kan ta det ganska lugnt. Men den här gången, Bosse Ringholm, ska ni inte vara för säkra. Jag tror för min del att folk, inte bara företagare utan folk i allmänhet, börjar tröttna på bilden av er bekvämt tillbakalutade vid maktens köttgrytor.

År efter år investerar företagen i Sverige en klart mindre andel av BNP än företagen i genomsnittet av EU-länderna. Det är ju baksidan, som nämndes här, av det stora bytesbalansöverskott som Bosse Ringholm gläds åt – som vi alla gläds åt. Det är ett tecken på bristande förtroende från näringslivet. Man behåller hellre pengarna i utlandet än tar hem dem och investerar dem i Sverige. Det är ett systemfel som måste rättas till genom förtroendeskapande åtgärder. Dessa lyser med sin frånvaro.

Jag vågar också, herr talman, påstå att 3 % tillväxt under goda år inte är något att yvas över när konjunkturen är på topp, när vi har färre helger än normalt och med tanke på den svaga kronkursen. Sedan slutet av 1992 har vi haft en svag krona som har gjort att svensk arbetskraft och svenska produkter varit relativt sett billigare. Då borde vi ha haft en tillväxt långt över ett europeiskt genomsnitt. Vi behöver 3 % tillväxt sett över en konjunkturcykel snarare än under några enstaka högkonjunkturår då exporten går som tåget.

Regeringen står också fullständigt handfallen inför ohälsan. Det är ingenting mindre än en skandal att kostnaderna för sjukpenning och förtidspensioner fortsätter att öka. Nu, fram till 2007, är ökningstakten 15 miljoner kronor per arbetsdag. Det är ökningen för ohälsotalet. Så här kan det inte fortsätta.

Medan avindustrialiseringen av Sverige pågår för fullt skapar Socialdemokraterna nästa år 20 000 nya AMS-platser. Så tar man ned den så kallade öppna arbetslösheten några tiondelar. Det är verkligen en kortsiktig politik. Den löser inget i det gigantiska problem som består av att över en miljon människor i arbetsför ålder saknar jobb, befinner sig i så kallade åtgärder, är långtidssjukskrivna eller är förtidspensionerade.

Inte alla, men naturligtvis hundratusentals, av de här personerna skulle kunna utföra meningsfulla arbeten. De skulle kunna bidra till att reparera de alltmer skriande bristerna i rättssamhället, skapa rimliga villkor för elever och lärare i skolan, ge våra gamla en värdig vård och bidra till ökade satsningar på forskning och utveckling som ju är nyckeln till framtiden. Men det skulle kräva en helt ny tillväxtpolitik som inte har någon som helst plats i er rödgröna agenda med energiskattehöjningar och meningslöst skattedribblande.

Det är ju faktiskt så att sysselsättningen i år väntas minska med 23 000 personer. Tittar man lite närmare på de här siffrorna, enligt vilka det ökar något året därefter, finner man att mer än hälften av ökningen nästa år beror på vidareutbildning i kommunerna och på att i det friår som nu införs räknas både den som deltar i friåret och är ledig och den som vikarierar för vederbörande som sysselsatta. Tala om bedräglig dubbel bokföring!

Flera har också varit inne på att Socialdemokraterna missar samtliga av sina uppsatta ekonomisk-politiska mål, och det förtjänar att upprepas. Sysselsättningsmålet nås inte, arbetslöshetsmålet nås inte, ohälsomålet nås inte, socialbidragsmålet nås inte och överskottsmålet i offentlig sektor nås inte heller. Det tragiska är ju att i stället för att angripa själva strukturproblemen och bristen på drivkraft för investeringar i svenskt näringsliv har Ringholm och hans drabanter i Vänstern och Miljöpartiet kivats på nätterna om hur man ska kunna klämma åt låginkomsttagare och ensamstående föräldrar med trängselskatt och höjda skatter på energi och bensin. Varför klämma åt de små? De bilburna som bor på landsbygden har ju ingen som helst möjlighet att, med några små inkomstskattesänkningar, kompensera sig för allt det som ni lägger på dem. Detta är ju mest höjda skatter som pensionärer och låginkomsttagare får betala. Det är en fullständigt meningslös politik, som också Dan Andersson påpekade i går på DN Debatt.

Hur gör vi då för att få i gång en positiv utveckling? Enligt vissa beräkningar äger svenskar och utlandssvenskar 500 miljarder, kanske till

och med upp till 1 500 miljarder, i sparpengar som är placerade i utlandet. Beräkningar visar att om vi bara kunde få tillbaka en tiondel av dessa, 50 miljarder, skulle det ge ungefär 30 000 nya jobb genom att det kommer in mer riskkapital. Nu satsar visserligen regeringen 15 miljoner på detta, och det är ju imponerande. Men vi har alltså 500 miljarder kronor av svenskarnas pengar i utlandet, och dessa behöver komma tillbaka. Här är förmögenhetsskatten naturligtvis nyckeln. Vi är snart ensamma om att ha denna skatt som driver ut sparkapitalet ur landet.

Vi har en dubbelbeskattning av svenska investeringar i Sverige som gör att företagen övertas av utländska intressenter som kan ge ungefär 30 % mer för ett svenskt företag och ändå få samma avkastning efter skatt som om en svensk köper företaget. Utlänningarna slipper den här dubbelbeskattningen. Det här är systemfel som över huvud taget inte adresseras i denna budget.

Sverige har världens högsta skattetryck, herr talman. Sverige har världens högst beskattade låginkomsttagare. Att öka det trycket ytterligare är en omöjlig väg för att jämna ut de obalanser som Ringholm och hans bundsförvanter nu i stället ökar på. Det beror på att skattekonkurrensen i Europa och världen ser ut som den gör. Det går inte heller att låna 190 miljarder kronor fram till 2007 för välfärd och jobb. Den enda vägen till en tryggad framtid är att skapa sådana förutsättningar att näringslivet vill investera och verka i Sverige. Den vägen har denna regering inte slagit in på. Det blir i stället, herr talman, en uppgift för den allians som vi fyra borgerliga partier nu är i färd med att bilda.

(Applåder)

Anf. 5 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Herr talman! Efter att ha hört tre borgerliga talare kritisera den här budgeten blir jag lite fundersam. Visst ska oppositionen kritisera, men något positivt bör man ju kunna erkänna. Det enda man tycks kunna erkänna här är väderleken och konjunkturen, och de beror ju inte på regeringen eller på oss i samarbetspartierna – det erkänner jag. I övrigt är det svart död och bedrövelse, plankande fripassagerare och eländesbeskrivningar.

Herr talman! Jag får nästan ett intryck av att oppositionen har tagit intryck av den griniga juryn i TV-såpan Idol som excellerar i elakheter och försöker sänka alla de lyssnar på. Jag tror att debatten vinner på att man är lite mer nyanserad i tonen. Då biter nog kritiken till och med lite bättre.

Jag kan erkänna att den här budgeten kunde vara ännu bättre. Alla förstår ju att det är en kompromiss mellan tre partier med lite olika prioriteringar. Kompromisser gör att man får lite mindre av det man själv önskar. Så är det för alla. Visst skulle den här budgeten ha varit bättre med ännu fler åtgärder för fler i arbete, förslag för fler i arbete i industrin, tjänstesektorn och den kommunala välfärdssektorn. Vi skulle gärna ha sett ännu starkare satsningar på riskkapital och såddfinansiering. Nu är det lite mer än 15 miljoner. Allt står inte så tabellmässigt redovisat. Det finns också andra åtgärder. Vi behöver mer stöd till produktionsnära forskning för nya produkter liksom ytterligare satsningar på välfärdsjobben i vården, skolorna och för de äldre.

Herr talman! Jag skulle kunna göra den här listan längre, men då skulle nog många med rätta kunna ställa frågan varför Vänsterpartiet står bakom den här budgeten. Därför ska jag inte göra listan längre just nu.

Vi både förklarar och försvarar gärna vår gemensamma budget. Det är en budget som i grunden sätter arbete och solidaritet i första rummet. Vi kan satsa för att Sverige har en sund offentlig ekonomi. Sveriges offentliga finanser är mycket starkare än de flesta andra EU-länders – dessa högerstyrda EU-länder. De är långt starkare än Bushs krigsekonomi. För tio år sedan lånade Sverige av omvärlden. I dag har Sverige stora överskott gentemot omvärlden. Nu skildras det nästan som ett problem. Allt är elände enligt den borgerliga oppositionen.

I dag går industrin bra i Sverige. Vinsterna är goda och produktionen ökar. Men produktionen och produktiviteten ökar ännu snabbare, och det gör att hemmamarknaden och antalet jobb inte växer i samma takt. Därför måste vi göra mer för jobben och tryggheten, och det i alla sektorer. Därför är det rimligt att vi har en begränsad konjunkturstimulans för jobbens och sysselsättningens skull.

I budgeten satsar vi över 7 nya miljarder till kommunerna, och 6 av dessa redan nästa år. Vi vet att det inte löser kommunernas problem, men satsningen är en av de största på många år. Från 2004 till 2005 ökar statens överförande till kommunsektorn med lite över 10 miljarder. Det ligger också riktade satsningar på skolor, förskolor, vårdgaranti och psykiatri. Vi vet att det gör att fler än annars kan jobba i riktiga jobb för en gemensam välfärd.

Man frågar sig vad ett samlat borgerligt alternativ skulle innebära för kommunerna. Skulle det innebära mer eller mindre? Vad finns i den borgerliga tunna, som vi hört om, för kommunerna? Ett parti brukar säga mer, och tre partier brukar säga mindre. Vem tror ni vinner? Jag tror att ni förstår svaret allihop.

Vi i den rödgröna alliansen satsar nu tillsammans i budgeten för 2006 över 6 miljarder på barnfamiljerna. Det handlar om höjda barnbidrag, flerbarnstillägg och en riktad satsning på 1 miljard på barn i ekonomiskt utsatta familjer. Det både stärker köpkraften och ökar tryggheten för familjerna och barnen. Det finns många i det borgerliga lägret som ofta talar om familjerna. Kommer de att gå med eller mot den här satsningen?

Vi gör också en viktig satsning redan från 2005 på de sämst ställda pensionärerna genom höjda bostadstillägg och pengar till anhängstöd.

Vi lyfter fram jämställdheten genom att höja taket i föräldraförsäkringen så att inte försäkringen ska bidra till att konservera en ojämlik fördelning av föräldraledigheten mellan kvinnor och män. Men viktigare är kanske det gemensamma åtagandet i finansplanen att fortsätta arbetet på att ta fram en nationell handlingsplan mot de könsdiskriminerande löneskillnaderna och klyftorna.

I budgeten för 2006 ser vi till att vi klarar enprocentsnivån i biståndet. Det gör vi för att vår solidaritet inte stoppar vid den egna tröskeln. Vad kommer Moderaterna att säga om det? Vi fick nyss höra svaret här i kammaren. Vi behöver inte mer u-hjälp, sade Odenberg. Det var inte bra sagt. Vi kanske inte behöver det, men svältande människor i länder som behöver tillväxt behöver det, även om inte Odenberg behöver det.

Vi drar ned på försvaret och för över pengarna till polisen och rättsväsendet. Det skapar ett tryggare Sverige. Att stärka rättsväsendet genom

att dra ned på de sociala satsningarna ökar däremot inte tryggheten. Det ökar bara otryggheten.

Vi ökar rättssäkerheten i asylprövningen genom att lägga ned Utlänningsnämnden och föra över prövningen till domstolar.

Vi inrättar antidiskrimineringsbyråer, stärker diskrimineringsombudsmannen, satsar pengar på att skydda boende, gör riktade insatser för ungdomar i utsatta miljöer och i segregerade skolområden.

Vi satsar på en bättre miljö genom ökade anslag till kollektivtrafik och rikstrafik. Vi satsar på marksanering, insatser för ekologisk mångfald och ekologisk livsmedelsproduktion. Vi ökar ramen rejält för stöd till klimatinvesteringar. Det är en satsning som inte bara är bra för miljön utan den ger också jobb.

Vi gör också insatser på kulturområdet genom fritt inträde på museer och för pensioner till kulturarbetare. Vi förstår att också kulturarbetare är arbetare och värda sin pension. Vi löser inte alla problem, men vi tar steg åt rätt håll.

Jag vill ge den borgerliga oppositionen rätt i – och det är inte svårt, för det är vi från Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet överens om – att jobben är det viktigaste av allt och att vi måste möta behoven där med nya utmaningar. Det handlar om konkurrensen både från gamla och från nya EU-länder men kanske ännu mer från nya industrinationer som Kina och Indien. Det handlar också om hotet från de globala stor-koncernerna, de som inte känner av några nationsgränser, och om de globala miljöhot som klimatfrågorna reser.

Hur ska vi möta de här utmaningarna? Svaret är naturligtvis inte med en planekonomi. Den idén är lika död som Sovjetsystemet. Förstatligande av Volvo och Saab var förslag som hörde hemma i andra decennier. Sänk skatten, avreglera och släpp marknaden fri, säger vissa, men den vägen är lika fel. Den skulle kanske i bästa fall fungera en tid. Det gjorde ju planekonomin också. Men högvägen ger ingen uthållig tillväxt, och priset i form av förstörd miljö, växande klyftor och otrygghet är alldeles för högt.

Herr talman! Börsboomen och Skandiaskandalen gav ingen tillväxt. Direktörerna som skapar sitt eget Gröna Lund i direktionsrummen, med lönekaruseller och bonusberg att sitta på, skapar ingen tillväxt. De skapar bara berättigad kritik och kastar grus i avtalsrörelserna. Nej, vi politiker i Sverige kan inte låta den globala ekonomin styra produktionen eller garantera jobb. Det kan ingen. Inbilla inte väljarna något annat! Men globaliseringen av ekonomin kan mötas av facklig och folklig organisering över nationsgränser. Sverige kan och måste som stat i alla internationella forum verka för regler som sätter gränser och skapar demokratisk motmakt mot den globala finansmakten.

Och vi politiker kan omreglera och stödja så att svenska företagare och löntagare kan konkurrera i den globala ekonomin med en modern produktion och ekologiskt tänkande. Många företag i Sverige är på rätt spår. Jag har sett hur företag i min hemstad Uddevalla slår sig in i kinesisk varvsindustri, och jag har sett hur småföretag i Småland tar jobb på den kinesiska marknaden, inte genom låga löner utan genom en modern produktionsteknik i Sverige.

Herr talman! Norden är världsledande när det gäller mobiltelefoni. Sverige blev det genom samverkan mellan stat och företagsamhet. Vi

måste bevara den ställningen genom att satsa på forskning och produktutveckling. Vi måste satsa i vart fall lika mycket som vårt grannland Finland och se till att det finns en hemmamarknad genom att bygga ut nya nät, testbäddar och bredband i Sverige.

Herr talman! Västsveriges verkstadsindustri är stark i samverkan med fordonsindustrin, men det finns hot också mot Saab, och vi ska stärka vår industri genom satsningar på infrastruktur, miljöanpassade transportlösningar och utbildningssatsningar för en välutbildad arbetskraft. Men det ska inte ske genom att dra ned på arbetsmarknadsutbildningarna. Det är fel väg att gå.

Jag hörde nyss någon här säga att regeringen inte gör någonting åt sjukfrånvaron i Trollhättan. Nej, det är nog inte riktigt regeringens bord utan det är företag och anställda som ska ta itu med de problemen, om sådana finns. Det finns problem, men tänk på hur det ser ut i Rüsselsheim! Vad är skillnaden? Jo, man har där högre löner och kortare arbetstid. Det kan nog vara *en* förklaring, men vi har i Sverige en unik förmåga att lösa sådana här problem.

Jag har en gång suttit tillsammans med Saabs direktör i USA, och hon sade: Så hiskligt bra det är att vara företagare i Sverige jämfört med i USA, där allt bara låser sig i konflikter! Det är en unik modell som vi har i den svenska arbetsrörelsen. Vi är skickliga på att förvalta den, och det ska vi göra även i Trollhättan. Vi ska hjälpa Trollhättan om det är möjligt.

Vi i Vänstern var med och drev fram det projekt som kallas Den gröna bilen. Vi måste fortsätta på den vägen och satsa än mer på att ta fram motorer och drivmedel som ger mindre miljöpåverkan. Det är de företag inom transportindustrin som har de bästa miljöanpassade produkterna som till slut kommer att vinna. Så är det ju.

Herr talman! Den svenska läkemedelsindustrin är stark, men för att den ska utvecklas krävs ökade satsningar på forskning, och det gör vi nu. Vi ska också göra mer. Forskningen måste bättre förenas med produktionen. Sverige är ledande i antalet patent, men för få kommer i produktion. Därför är det dags att låta universitet och högskolor, precis som i USA och Storbritannien – man kan lära också av dem – få möjlighet att ta del av vinster från patent och produktion. Det är en bra väg som vi nu öppnar.

Vi kan också förädla och utveckla våra klassiska industrigrenar skogen, träindustrin och malmen. Där har vi gjort insatser från statens sida, och vi kommer att göra fler insatser på de här områdena. Men vi ska också underlätta för mindre företag att starta och växa. Det kräver insatser för risk- och startkapital. Där ska vi göra mer.

Vi lättar på det som bönderna har kallat ryggsäcken. Vi lättar också på andra skatter för mindre företag, bland annat genom 3:12-reglerna. Vi fortsätter att se över möjligheterna till en schablonbeskattning, och vi går näringslivet till mötes genom att slopa arvs- och gåvoskatt. Vi i Vänsterpartiet hade begärt lösningar, och när de här lösningarna kommer står vi för dem.

Vi lättar också på förmögenhetsskatten, men vi slopar den inte, för fördelningspolitiken är viktig för att vi ska få acceptans för åtgärderna i breda lager.

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

De som anklagar oss i den rödgröna alliansen för att slarva med statsfinanserna och den offentliga ekonomin är ju samma partier som lovar ut gigantiska skattesänkningar. Hur får de det att gå ihop? Det är ju det klassiska tricket att växla hundringen i tre 50-lappar. Då får man allt att gå ihop.

Så gör inte vi. Därför är vi försiktiga med skattesänkningar. Vi gör en försiktig skattesänkning och fortsätter att kompensera för pensionsavgifterna. Det är bara krisavgifterna som fungerar som en regressiv skatt. Tillsammans med skatt på höga inkomster och inkomsterna från den gröna skatteväxlingen kan vi se till att fördelningsprofilen blir rimlig. Vi ger störst skattesänkning i procent till låglönegrupper och mest i kronor på genomsnittliga heltidslöner inom industrin och till vårdanställda.

Någon sade tidigare att vi lägger på mest på de sämst ställda och undrade varför vi inte tar från de stora inkomsttagarna. Ja, vi i Vänstern tar gärna mer av dem som har det bäst. Det är ingen svårighet om det är det som problemet gäller, men jag tror inte att det riktigt var det som man avsåg. Men vi kan lätt söka enighet om ni vill ta ut mer skatt av de rika.

Vi har en fördelningsprofil, och vi vet att en del är kritiska mot skatteväxlingen, men alla inser också att miljöomställningen är nödvändig. Just därför att höjda energi- och miljöskatter drabbar glesbygdens låginkomsttagare hårdare än andra grupper är fördelningspolitiken och miljöomställningen så viktiga.

Vi föreslår nu skattesänkningar om runt 150–200 kr i månaden för alla normala grupper, och de här pålagorna kan kanske bli 150–200 kr om året. Det är inte så blodigt som ni gör det till.

Vi ska alltså fortsätta med skatteväxlingen, men den är inte det enda eller alltid det mest effektiva styrmedlet. Därför ska vi se över även andra metoder och integrera dem med skatteväxling – utveckla de gröna elcertifikaten och systemen med handel med utsläppsrätter, för klimatfrågan är en ödesfråga, där vi hela tiden måste arbeta med nya metoder för att verkligen nå de fastlagda klimatmålen.

På samma sätt ligger övriga mål fast. Vårt viktigaste mål är arbete åt alla. Etappmålet att åtta av tio ska ha ett jobb ligger fast precis som målet om sunda offentliga finanser. Men det får ju aldrig bli så, som Wigforss sade en gång, att vi ska bli för fattiga för att arbeta. Nej, vi sätter jobben först. Inte heller får redskapen bli ett mål i sig själva. Därför är det viktigt att vi också i den här budgeten verkligen sätter sysselsättningen i första rummet och att vi nu endast sätter upp ett preliminärt utgiftstak för det tredje året, ett beslut som gör det möjligt att se över det här systemet och att foga in en budgetreserv för jobb och en sysselsättningsmarginal i taksystemet.

Ute i Europa ser man över det som kallas en stabilitetspakt. Den avgångne Prodi lär ha sagt att pakten är idiotisk, och det sägs att man nu ska göra den mera intelligent. Om man klarar det är man att gratulera. Kan vi också i Sverige få mera intelligenta utgiftstak är även vi att gratulera.

Herr talman! Jag säger inte att allt i budgeten är perfekt – det är oklokt med självberöm – men jag vågar påstå att det totalt sett är en bra budget, kanske en av de bästa som vi har tagit fram. Det ska bli spännande att se vad som finns i oppositionens kanske gemensamma tunna.

Kanske får många anledning att påminna sig det gamla ordspråket att tomma tunnor skramlar mest.
(Applåder)

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Anf. 6 ROGER TIEFENSEE (c):

Herr talman! Självkritik har aldrig varit finansministerns starka sida. Dagens budgetpresentation är inget undantag. För att känna igen sig i den ljusa bild av svensk ekonomi som finansministern presenterar krävs ett stort mått av självbedrägeri.

Finansministerns bild kanske lockar fram en instämmande nick i de stora börsbolagens styrelserum. Kanske leder det till glädjeyttringar i Rosenbad, när regeringen inte längre tycker sig behöva fatta svåra beslut. Men det är ingen bild som den miljon människor som hänvisas till bidragsberoende, en femtedel av dem i arbetsför ålder, känner igen sig i. De väntar fortfarande på rehabilitering eller på att det skapas nya jobb. Det är en bild som är främmande för alla de människor som arbetar hårt runtom i vårt land: butiksbiträdena, snickarna, lärarna, personalen i hemtjänsten – alla de som jobbar hårt och solidariskt betalar skatt men likväl måste vända på varenda krona och som nu ställer sig den rättmätiga frågan: Vart tar våra pengar vägen?

Och alla som undrar vart pengarna tar vägen eller vad regeringens mål är väntar förgäves. Den budget som presenteras här i dag ger inga svar. Man letar förgäves efter den röda tråden och efter strategin för jobb, för rehabilitering och för en fungerande skola och vård. Men det finns ingen röd tråd, bara röda och gröna stumpar som tovats ihop till ett nys-tan – som faller isär så fort man börjar försöka nysta upp det.

Vilhelm Moberg sade en gång att Socialdemokraterna är ett idéparti med två idéer: att ta makten och att behålla den. Det som Bosse Ringholm har presenterat här i dag är ett tydligt exempel på det.

Herr talman! De stora utmaningar som vårt land står inför är den viktigaste drivkraften bakom den allians för Sverige som Centerpartiet och de övriga borgerliga partierna har bildat. Vi har en gång för alla tröttnat på regeringens oförmåga att föra en politik som gör Sverige till ett bättre land. Och vi har hört om regeringens oförmåga här i dag. Man säger sig fokusera på att få fler människor i jobb, men ändå missar regeringen sysselsättningsmålet grovt, både i verkligheten och i budgeten. Jag vet inte om man fokuserar dåligt eller siktar illa, men man klarar inte målet.

I dag står en miljon människor i arbetsför ålder utanför arbetsmarknaden. Det är ett omätligt slöseri med mänskliga resurser, och det orsakar dessutom samhället ofattbara kostnader. Kostnaden och misslyckandet syns direkt i vår plånbok varje månad.

Centerpartiet eller Alliansen för Sverige kan inte lova att i ett slag göra alla friska eller ge alla jobb, men vi kan ge de riktiga förutsättningar. Vi erbjuder aktiv rehabilitering i stället för bidragsberoende. Vi erbjuder villkor som gör att företagen vågar skapa riktiga jobb i stället för nya AMS-platser.

Trots att båda föräldrarna i de flesta familjer jobbar heltid måste man vända och vrida på varje krona. Alltför många måste ta lån om tvättmaskinen går sönder och måste bytas. För många är utlandssemestern en avlägsen dröm på den bussresa till Säffle man har råd med under sommaren. Då är det hög tid att ställa sig frågan: Om vi för trettio år sedan

kunde leva ganska gott på en lön men i dag har det knapert med två löner, är det utveckling? Är det välstånd?

Faktum är att något måste göras. Det måste löna sig att arbeta. I dag får man i genomsnitt behålla 36 kr av en löneökning på 100 kr. Resten försvinner i ökade skatter eller minskade bidrag. Att gå från bidrag till arbete lönar sig knappt alls.

Alliansen för Sverige kan givetvis inte på en gång höja välståndet för alla, men vi kan ge alla bättre möjligheter att höja sitt eget välstånd. Vi erbjuder sänkta skatter för vanliga löntagare i stället för nya bidrag och större beroende av staten. Vi vill göra det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete i stället för att låsa in människor i bidragsberoende.

Herr talman! Grunden för vårt välstånd är alla de företag, stora som små, som skapar jobb och drar in pengar till vårt land. Utan företag som Volvo, Saab, Asea, Ericsson, Astra och Ikea eller alla små företag som Jürss Mejeri i Flen hade det svenska välståndet inte funnits. Och alla har de någonting gemensamt. De har en gång i tiden grundats av en entreprenör, någon som haft en idé och drivkraften att förverkliga den.

Och idéerna och drivkraften finns än i dag. De finns i de 860 000 företag som finns i Sverige, hos hobbyföretagarna hemma i garaget som drömmer om att bygga ett framgångsrikt företag och hos de småföretagare som strävar på därför att de har en dröm de vill förverkliga. Många av våra nya svenskar ser också företagande som sin möjlighet.

Tänk då bara tanken att alla företag som har anställda skulle anställa ytterligare en person. Då skulle 200 000 nya jobb i Sverige skapas, och det motsvarar uppemot en tredjedel av arbetslösheten. För mig som centerpartist är det ingen omöjlig tanke. Det handlar om politisk vilja. Här finns kanske den tydligaste skillnaden i svensk politik.

Alliansen för Sverige tror på landets företagare. Vi vill förenkla livet för dem som driver företag. Tio års socialdemokratiskt styre har bara ökat krånglet och bördorna. Vi vill också på olika sätt minska den ekonomiska bördan för landets företag. Vänsterkoalitionen kan tänka sig att flytta runt pengar. Visst, Lars Bäckström, är det bra att dieselskatten sänks, om än inte med utlovade 2 kr utan med 1:70 kr, och visst är det bra att arvs- och gåvoskatten tas bort – men det är företagarna själva som får betala det.

Alliansen för Sverige och Centerpartiet kan inte över natten göra alla företag i Sverige framgångsrika, men vi kan varje dag arbeta för att göra livet lite lättare. Vi erbjuder ett aktivt arbete för att förenkla regler. Vi tänker inte skapa 4 000 nya regler för företagen varje år. Vi erbjuder nya möjligheter för entreprenörer som vill pröva sin idé i stället för att miss-tänkliggöra den som vill starta eget.

Herr talman! Trots talet om världens mest jämställda regering består och i många fall förvärras ojämlikheten mellan kvinnor och män i vårt land. Det skulle vara en välgärning om regeringen inte nöjde sig med att vara jämställd utan också började bedriva en jämställd politik. De senaste åren har löneklyftorna mellan kvinnor och män ökat med 1 000 kr. Statistiken visar att kvinnors lön som andel av mäns lön är tillbaka på samma nivå som 1996. Snacka om *backlash*! Bland de högsta cheferna minskar andelen kvinnor i näringslivet. I år är endast tre av ca 3 000 vd:ar i börsnoterade företag kvinnor. Men staten föregår inte med gott exempel. När regeringen utser generaldirektörer är endast tre av tio kvin-

nor, och män som blir generaldirektörer tjänar i genomsnitt 4 000 kr mer än kvinnorna. Är det jämställdhetspolitik, det?

Regeringen försöker framställa sin politik som en politik för kvinnor, men man gör det genom att låsa in kvinnor i än större bidragsberoende och genom att begränsa arbetsmarknaden för kvinnor. Kort sagt: Man kanske skyddar något jobb från konkurrens, men till priset av att man låser in kvinnor i kvinnliga yrken med kvinnliga löner.

Alliansen för Sverige erbjuder ett alternativ där kvinnor inte är offer utan handlingskraftiga individer som förmår ta ansvar för sig själva och för andra. Vi erbjuder en skattepolitik där stora skattesänkningar går till kvinnor i stället för att öka bidragsberoendet. Vi erbjuder alternativ i vård och skola som skapar en bredare arbetsmarknad och kan höja lönerna i stället för att skydda den offentliga sektorn från konkurrens, precis som Vårdförbundet efterlyser. Vi erbjuder tuffare tillämpning av lagstiftningen i stället för att ständigt skydda fackets rätt att diskriminera sina kvinnliga medlemmar.

Herr talman! Jag har läst många statsbudgetar och sett regeringens tricksande för att hålla utgiftstaken, men jag har aldrig sett det så ogenerat som i den här budgeten. I finansplanen kan man läsa: "Om utgiftstaket för 2004 skulle vara hotat kommer regeringen att vidta åtgärder, främst i form av senareläggningar av utgifter till nästa år". Det handlar om statsbidrag till kommuner, ersättningar till bönder, medlemsavgift till EU etcetera. Problemet är inte bara att regeringen rullar en snöboll framför sig; det är ju inte första gången man flyttar över kostnader till nästa år. Det här tricksandet drabbar ju kommunerna i form av ryckighet. Kom ihåg att man drog tillbaka 2,6 miljarder i våras. Nu kommer man med ett sysselsättningsstöd – fast det är ju på skattesidan, så det hotar inte utgiftstaket. Detta drabbar bönderna i form av ränteförluster i storleksordningen 30–50 miljoner, och det drabbar skattebetalare i allmänhet som tvingas stå för straffavgiften till EU. Den kanske kommer att uppgå till 25 miljoner den här gången. 25 miljoner, det är 385 höftledsoperationer – som slösas bort.

Den gamle socialministern Gustav Möller har sagt att varje skatteklona som används ineffektivt är som att stjäla från de fattiga, och det är precis vad Bosse Ringholm gör – i stället för att erkänna att han inte kan hålla utgiftstaken.

Tyvärr finns det samma tricksande inom miljöområdet. I stället för att jobba strategiskt och långsiktigt mot ett hållbart samhälle har man reducerat miljöpolitiken till vilka skattehöjningar man kan lyckas komma överens om under de här nattliga förhandlingarna.

Det finns en ljuspunkt på miljöområdet, och det är talet om miljöbistånd i regeringsförklaringen. Men tyvärr hittar jag inte det i statsbudgeten. Man har inte några öronmärkta pengar för miljöbistånd. Det är en idé från Centerpartiet. Jag bjuder gärna på den, men upp till bevis! Idén är alltför bra för att slarvas bort.

Herr talman! Sverige är ett fantastiskt land med storartade möjligheter. Vi har välutbildade människor. Vi har en grundläggande omtänksamhet om varandra. Vårt land har producerat mängder av kunniga forskare, framgångsrika musiker och konstnärer. Naturen och de stora ytorna ger möjlighet till närhet till sjöar och skog och till hög livskvalitet på ett sätt som andra länder inte kan mäta sig med.

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

De här förutsättningarna är alltför viktiga för att slösas bort. Dem har vi fått av våra föräldrar, och vi har en skyldighet att föra dem vidare till våra barn. Men regeringen riskerar våra barns och barnbarns framtid genom en kortsiktig politik där man försöker köpa en valseger.

Detta rör mig personligen. I våras blev jag pappa. Det var en stor upplevelse för mig och det finaste man kan uppleva som människa, tror jag. Jag vill ge min son Anton den bästa uppväxt man kan tänka sig.

Därför blir jag upprörd när jag ser vilka förutsättningar han får av staten. När han föddes i våras var hans andel av statsskulden 134 000 kr. När den här budgetperioden är slut i slutet av 2007 och Anton är drygt tre och ett halvt år gammal kommer hans skuld att ha ökat med 18 000 kr. Varje månad lånar alltså finansministern ytterligare 400 kr med Anton som säkerhet och förväntar sig att han ska betala tillbaka skulden i framtiden. Att då höja barnbidraget med en hundralapp i månaden, för samma lånade pengar, tycker jag är ett hån.

I budgetpropositionen skriver regeringen att Sverige ska kännetecknas av solidaritet mellan generationer. Bosse Ringholm har också framfört det här. Men snälla Bosse Ringholm, varför ska den solidariteten bara handla om din generations rätt till ersättning och inte om Antons rätt att växa upp utan ett skuldberg?

När Sverige går in i budgetåret 2005 vet vi redan på förhand att det kommer att bli ekonomiskt tufft för staten. Vi kommer att låna minst 40 miljarder nästa år. Redan nu förbjuder regeringen myndigheter att använda de pengar de själva sparar från tidigare år. Aldrig förr har marginalen för oförutsedda utgifter varit så liten – 220 miljoner i en budget på 870 miljarder. Det motsvarar 25 öre för en utgift på 1 000 kr eller 35 kr i en hushållsbudget för ett helt år. Vem tror ni får betala när den marginalen inte håller?

Herr talman! Sverige är ett fantastiskt land. Vi har otroliga förutsättningar, alltför stora för att en trötkörd och sönderregerad socialdemokrati ska få föröda de möjligheterna. Sverige kan bättre. Sverige förtjänar bättre. Det har vi vetat länge, och det har vi också fått bekräftat under debatten i dag. Det kommer också att stå klart den 18 september 2006 då Sverige har fått en ny regering, en allians för Sverige och för alla de möjligheter vårt land och våra invånare har.
(Applåder)

Anf. 7 YVONNE RUWAIDA (mp):

Herr talman! Mina damer och herrar! Alla som lyssnar på radio och TV! I dag kan vi tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet presentera en budget med en politik som tar ansvar för Sverige, en politik som tar ansvar för alla som inte har en röst, nämligen barnen och de framtida generationerna, både i Sverige och i världen, en politik som värnar miljö, trygghet och välfärd, en politik som tar fördelningspolitiskt ansvar och som värnar både ekonomisk utveckling och företagande.

De borgerliga är glada, för de har träffats i Högfors. De har presenterat en deklaration som är väldigt intetsägande, en deklaration som bara består av vackra visioner men som inte säger någonting om den politik som denna borgerliga allians gemensamt ska föra.

En sak vet jag – det är bara att höra på alla borgerliga budgetdebattörer i dag – nämligen att den här baljan inte innehåller någon form av

miljöpolitik. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att inget av de borgerliga partierna har tagit upp miljöfrågorna på något sätt, förutom att man har anklagat den gröna skatteväxlingen för att vara fel.

Politik är ju prioriteringar. Det är när man kommer till prioriteringar som man ser resultatet av vad olika partier tycker. Vi – Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet – har gjort en gemensam prioritering. Vi har gjort en gemensam kompromiss. Här vet alla vilken politik vi kommer att föra. Med borgarna vet man inte.

Moderaterna verkar vara av samma skrot och korn som alltid. Ett tag lät ju Moderaterna som om de hade en ny politik, en politik som var mjukare och hade en social framtoning. Men med den artikel man hade på DN Debatt häromdagen visar man att man är av samma skrot och korn som alltid.

Vad innebär nämligen Moderaternas politik? Den innebär att man skär ned på trygghetssystemen för sjuka, arbetslösa och föräldralediga. Det är en politik som leder till ett ökat antal människor som blir beroende av socialbidrag. De sänkta nivåerna i trygghetssystemen gör nämligen att färre klarar av att försörja sig vid sjukdom eller föräldraledighet.

Undersköterskan som är utsliten och sjukskriven, mannen som är för-tidspensionerad på grund av en *whiplash*-skada, den svensk-kurdiska läkaren som är arbetslös på grund av diskriminering, fembarnsfamiljen som kämpar för att få ekonomin att gå ihop – det är de som straffas. Det är de som skuldbeläggs av Moderaternas politik, en politik som innebär dramatiska försämringar för människor som lever på marginalen.

Moderaterna kallar det för piskor och morötter, men det rätta ordet är nedmontering av svensk välfärd.

Det kan låta vackert att införa ett barnbidrag för ensamstående, men det Moderaterna gör är att man avskaffar bostadsbidraget till förmån för detta barnbidrag för ensamstående. Det är ett svek mot alla de barn som lever i flerbarnsfamiljer. Var har nämligen barn i dag en svår situation? Jo, i familjer med många barn. Vi har en politik där vi vill förbättra bostadsbidraget och även underhållsstödet för att se till att situationen för de mest utsatta barnfamiljerna, nämligen familjer med många barn, förbättras.

Jag kanske ska berätta om bostadsbidragets utformning. Alla lyssnare kanske inte vet att bostadsbidragets storlek beror på vilken bostadskostnad du har, och bostadskostnaden varierar ju ute i landet. Den är väldigt olika. Moderaterna tar de pengarna och fördelar dem generellt till alla som är ensamstående med barn, vilket gör att de som är mest utsatta och behöver pengarna allra mest får mindre pengar.

Det är också nästan tragikomiskt att läsa en artikel skriven av tre medelålders vita män där alla utom just de själva blir anklagade för att vara arbetsskygga och lata. Det är kvinnorna, det är de unga, det är äldre och det är våra nya svenskar som jobbar för lite. Jag frågar mig: Ser och erkänner Moderaterna den strukturella diskrimineringen i samhället? Vad vill man göra för att få arbetsgivare att sluta diskriminera Mohammed och Sara? Inget! Inte ett ord om det! Det är människorna, individerna, som anklagas och skuldbeläggs.

Svensk välfärd är rätt så god. Internationellt sett har vi klarat oss väldigt bra.

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Vi har klarat en lågkonjunktur utan stora underskott och utan stora besparingar. Vi kan nu göra satsningar för att utveckla välfärden. Svensk välfärd har naturligtvis sina brister. Vi i Miljöpartiet arbetar för att samhället ska bli mer barnvänligt.

Vi vill ha ett samhälle där barnens rätt till trygghet, en god hälsa och en god miljö sätts i centrum. Här har vi mycket i Sverige som är unikt och fantastiskt. Vi har en välutbyggd barnomsorg och gratis läkarvård för våra barn. Vi har till exempel en öppen förskola för alla de föräldrar som är hemma med sina barn. Det är en bra politik. Men vi vill förbättra politiken för barnen. Trygga familjer och trygga barn skapar välstånd och tillväxt i framtiden.

Vi inför ett barntillägg i studiemedelssystemet. Vi höjer ersättningen för lägstಾನിവådagarna i föräldraförsäkringen från 60 kr till 180 kr. Vi stärker också barnfamiljerna genom ett höjt barnbidrag och genom att införa ett flerbarnstillägg från andra barnet. Vi förstärker barn- och ungdomspsykiatri, och vi ger ökade resurser till skyddat boende. Alla pengar vi ger till kommuner och landsting ger en möjlighet för barnen att ha trygghet.

När jag tänker på barn tänker jag på miljön, som inte verkar finnas i den borgerliga alliansens balja. Barn som vistas i miljöer med mycket bilavgaser kan få lungskador som följer dem hela livet. Det är alltför många barn som i dag får astma, allergier och allvarliga lungskador. Det är ett resultat av alldeles för höga nivåer av bilavgaser. Det är inte ett problem bara i storstaden. Det är ett problem i många olika delar av Sverige där vi har alldeles för höga nivåer av bilavgaser som allvarligt skadar barnens hälsa.

Barnen är de som kommer att betala konsekvenserna av den globala uppvärmningen, det som också kallas växthuseffekten. Det extrema vädret vi ser i dag är bara början. Det drabbar i västvärlden men allra mest i den fattiga delen av världen. I år var det Bangladesh som fick 50 miljoner människor hemlösa. Det extrema vädret innebär att det blir översvämningar, torka, orkaner och tornador som skördar många människoliv. Det kommer inte bara att kosta människoliv, och kostar redan i dag. Det kommer att kosta samhället otroligt mycket pengar. Vi måste därför ta ansvar för miljöfrågorna och växthuseffekten.

En annan sak som inte diskuteras är oljeberoendet som vi i västvärlden befinner oss i. Det oljeberoendet är inte bra. Det är inte ekonomiskt tryggt. Det är inte säkerhetspolitiskt tryggt. Det är heller inte bra ur hälsosynpunkt och miljösynpunkt. Vi vill verka för en politik där vi inte blir beroende av oljan. Vi tycker att det är bättre att betala skatt som går till vår välfärd än att i framtiden betala ökade oljepriser till oljebolag och privata vinster. Låt oss använda möjligheten till en ekologisk omställning för att se till att svensk industri satsar på miljöteknik och energieffektivisering. Det är en framtidsbransch som både behövs för barnens framtid och skapar jobb i framtiden.

Sverige har en av Europas äldsta, tyngsta och törstigaste bilparker. Det är ingenting att vara stolt över. Nya svenska bilar släpper i genomsnitt ut 18 % mer koldioxid än EU-snittet, och nya bilar körs också mycket mer än gamla. Miljöpartiet har tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet inlett en politik för att främja ny teknik och nya bränslen för personbilar.

Vi har sett till att koldioxidneutrala bränslen, det vill säga förnyelsebara bränslen, skattebefrias. Vi har förlängt reglerna för skatten på miljövänliga förmånsbilar. Staten kommer från nästa år att börja upphandla bränslesnåla bilar och miljöbilar. Förnyelsebara bränslen kommer också att börja finnas på mackarna. Det är en viktig politik. Det tillsammans med grön skatteväxling gör att vi i framtiden kommer att ta miljöansvar.

En av de saker vi redan i dag hade velat gå vidare med är jeepskatten. Vi hade velat införa en skatt som förhindrar att just bränsletörstiga bilar säljs eller som minskar motivationen hos människor att köpa dem. Det är en farlig utveckling vi ser i dag där bränsletörstiga bilar är på modet och blir mer attraktiva.

Vi har mycket att göra när det gäller ohälsan. Det vi inte ska göra är att sänka ersättningsnivåerna för förtidspensionerade och sjukskrivna. Det handlar om att skuldbelägga dem som är sjuka och förtidspensionerade. Vi har kommit överens om ett paket med åtgärder som nu genomförs och som förmodligen delvis kommer att ge ett bra resultat.

Det är också andra saker som är viktiga i hälsoarbetet. Det handlar om vår syn på arbete och hur mycket vi arbetar. Det är inte konstigt att vi har så höga sjukskrivningstal i dag med tanke på det tempo som har funnits i arbetslivet under de senaste tio åren. Det är väldigt viktigt att man satsar på försök med arbetstidsförkortning och att möjligheten till friår införs i hela landet. Vi förstärker också arbetet med arbetsmiljön och regionala skyddsombuden.

Nu äntligen införs friåret i hela landet från den 1 januari. Ute bland människor i de kommuner där friåret redan har genomförts är friåret populärt både bland arbetstagare och arbetsgivare. Det gäller både dem som tar ut friåret och dem som får hoppa in som vikarier. De grupper som i dag tar ut friåret är samma grupper som de mest långtidssjukskrivna. Genom friåret har många fått möjlighet att under en längre tid hämta nya krafter och hitta en balans i livet för att kunna fortsätta att jobba. Det är framför allt offentliganställda kvinnor i lågbetalda yrken som har tagit ut friår. 36 % arbetar som undersköterska, vårdbiträde, barnsköterska eller förskollärare. De friårslediga är verkliga trotjänare på arbetsmarknaden. De har i genomsnitt 25 års arbetslivserfarenhet och har i genomsnitt arbetat mer än 16 år hos samma arbetsgivare.

I dag tycker en tredjedel av dem som gått i pension att de gick i pension för tidigt. Tänk om alla de människorna hade haft en möjlighet till friår. Då hade de förmodligen orkat jobba under en längre tid och inte gått i pension lika tidigt. Friår innebär ingen minskad sysselsättning och ingen minskad tillväxt utan man byter tillfälligt ut människor, dem som behöver en paus mot dem som är arbetslösa. Både friårstagaren och de som är arbetslösa får ett starkare fäste på arbetsmarknaden.

Jag vill återkomma till en fråga som jag tycker är väldigt viktig. Det gäller diskriminering. Många som i dag befinner sig utanför arbetsmarknaden är invandrare. Vi har i dag i Sverige en diskriminering som är av strukturell karaktär. Om du kommer från ett arabiskt land eller ett afrikanskt land är dina chanser att få ett jobb mycket mindre än om du har svensk bakgrund. Det gäller även dig som är född i Sverige. Heter du Mohammed har du en sämre möjlighet att över huvud taget få komma på en anställningsintervju. Man tittar inte på vilka meriter du har, och det är

ointressant att du kan svenska. Det finns en diskriminering som är väldigt allvarlig.

Arbetet mot diskriminering är en av de viktigaste framtidsfrågorna. De människor som under en lång tid befinner sig utanför arbetsmarknaden och också utanför samhället i övrigt blir naturligtvis passiviserade. Här har vi ett otroligt arbete att ta tag i så att dessa människor ska få en tilltro till samhället igen.

Hur många av er talar om diskriminering av invandrare? Hur många av er har själva människor med invandrabakgrund på höga positioner i era partier? Se på Moderaterna. Har ni någon i er högsta ledning som har arabisk bakgrund? Inte vad jag vet.

Har ni någon som har latinamerikansk bakgrund i er högsta ledning? Moderaterna är ju ett ganska stort parti. Jag tror att frågan om diskriminering är en känslig fråga, för man vill inte inse att det finns fördomar och rasism hos väldigt många i samhället. Detta är verkligen en otroligt viktig fråga. Vi har stärkt arbetet mot diskriminering genom ökade resurser till antidiskrimineringsbyråer och Diskrimineringsombudsmannen.

Dessutom ska avkodifiering på försök införas hos statliga myndigheter. Avkodifiering innebär att man på en ansökningshandling tar bort namnet och att man helt enkelt ska behandla handlingen utan att veta om den gäller en kvinna eller man eller någon med invandrabakgrund eller inte. Detta är ett sätt att motverka diskriminering.

En av de saker som vi är jättenöjda med är att biståndet når 1 % år 2006. Det är en otroligt viktig reform, som vi i Miljöpartiet lovade i förra valrörelsen att vi skulle genomföra och som vi är glada över att vi nu genomför.

En annan sak som vi också är stolta över är att Utlänningsnämnden nu kommer att avskaffas till förmån för en mer rättssäker asylprocess för våra asylsökande.

Anf. 8 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Sent omsider kanske vi kan få i gång en debatt här.

Mikael Odenberg har rätt i att det är en ljus bild som man kan teckna av den svenska ekonomiska utvecklingen när det gäller tillväxt, export och mycket annat. Han talar om att vi i Sverige befinner oss på toppen av en högkonjunktur. Nej, Mikael Odenberg, det är inte en korrekt beskrivning. Det är korrekt att säga att vi befinner oss i en begynnande konjunkturuppgång, men vi befinner oss inte på toppen av en konjunkturuppgång. Hade vi varit på toppen av en konjunktur så hade vi också haft en helt annan arbetsmarknadssituation. Vi vill skildra verkligheten som den är, nämligen att vi har goda ekonomiska förutsättningar och goda möjligheter att fortsätta med en bra tillväxt men att vi känner oro för att arbetslösheten fortfarande är för hög. Det är därför regeringen fokuserar på olika områden för att skapa fler arbetstillfällen under åren framöver. Det verkar inte som om Mikael Odenberg och Moderaterna över huvud taget bekymrar sig om arbetslösheten och om att få ut fler människor i arbete.

När Mikael Odenberg felaktigt beskriver det som att den svenska statsskulden växer och växer så verkar han inte heller ha förstått hur verkligheten ser ut. Sanningen är att vi en gång hade en statsskuld som var 70 % av bruttonationalprodukten. Vi har under tio års tid ständigt minskat och minskat denna statsskuld. Den är i dag 48,7 % och den

kommer om några år att vara nere på 46 %. Vi har minskat statsskuldens andel så mycket att våra tillgångar numera är större än skulden. När det beskrivs som att svenska medborgare, barn och ungdomar har så och så mycket i skuld så kan man samtidigt beskriva att svenska medborgare har så och så mycket i tillgångar. Vi har numera ingen nettoskuld, vilket vi hade på den borgerliga tiden. Vi har i stället en nettotillgång för det svenska folkhushållet och de svenska medborgarna.

Jag inser att Mikael Odenberg inte har någonting att komma med när det gäller att försöka få ned sjukförsäkringskostnaderna. Han har inga förslag över huvud taget som påverkar dem. Man kan inte ta ifrån regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet att vi i varje budget har presenterat nya förslag som minskar sjukförsäkringskostnaderna. Vi presenterar i höst ett förslag som från årsskiftet 2004/05 kommer att se till att vi kan pressa sjukförsäkringskostnaderna ytterligare ett steg genom att arbetsgivarna går med och medfinansierar 15 % av kostnaderna för de långtids-sjuka. Det finns över huvud taget inga förslag från moderat håll om att hantera sjukkostnaderna.

Det är klart att regeringen inte kan besluta om hur det är på den enskilda arbetsplatsen. Det måste vara arbetsgivarens, fackets och arbetsledningens ansvar. Men regeringen kan se till att det finns verktyg för aktörerna på den lokala arbetsplatsen. Regeringen har i varje budgetproposition rustat de olika parterna med sådana verktyg. Vi ser till att vi från årsskiftet får en gemensam försäkringskassa som vi har förstärkt under senare år. Vi ser till att vi får ett bra regelverk som gör att kampen ute på arbetsplatserna för att pressa tillbaka sjukfrånvaron kan bli framgångsrik. Den har börjat framgångsrikt! Vi har fått ned kurvan på den korta sjukfrånvaron, och även den långa, på ett sådant sätt att det finns goda möjligheter att få ned nivån till hälften fram till 2008, vilket är vårt mål.

Det är ganska avslöjande när Mikael Odenberg lite rått säger: Vi behöver inte mer u-hjälp. Vi behöver inte mer föräldraförsäkring. Ja, vad tycker den borgerliga maktalliansen? Behöver vi ingen mer u-hjälp? Behöver vi ingen mer föräldraförsäkring? Det gäller den borgerliga maktallians som alla talar om men som ingen har sett – och ännu mindre har någon sett deras program. Står det i programmet att vi inte behöver någon mer u-hjälp och inte mer föräldraförsäkring? Är det det som är den borgerliga maktalliansens nya program? Det heter ju en borgerlig maktallians för systemskifte. Och nog vore det ett systemskifte om Sverige sade nej till fortsatt bistånd till och solidaritet med de fattiga länderna i världen. Nog vore det ett systemskifte om Moderaterna nu får ange färgen i den nya borgerliga maktalliansen och se till att vi inte längre ska ha någon förbättrad föräldraförsäkring.

Jag vet att Moderaterna har känt sig väldigt plågade under senare tid av att de inte har lett skattesänkarligan. Centern och kd börjar konkurrera med större ofinansierade skattesänkningar än Moderaterna. Jag förstår att reaktionen måste komma någon gång. Den kom i lördags i en debattartikel i Dagens Nyheter, där det står att Moderaterna skulle återta ledningen som det parti som sänkte skatten mest av de borgerliga partierna. Centern och kd hade varit och nosat på 50-miljardersklassen. Nu sade Moderaterna krasst att vi ska sänka med 55 miljarder, för att vara riktigt säkra på att vara etta i skattesänkarligan. Men hur skulle de finansiera det? Det fanns vaga antydningar om att man skulle återkomma. Alla vet att det förslag

som Moderaterna hade den senaste gången som de presenterade en skattesänkning, i våras, var på en lägre nivå än 55 miljarder. Det skulle innebära exempelvis att en tvåbarnsfamilj med vanliga inkomster där en är långtidsarbetslös och den andra kanske är hemma en enda vecka under året skulle förlora 1 800 kr per månad. En ensamstående långtidsarbetslös person med en lön på runt 18 000 kr skulle också förlora 1 800 kr per månad. Och detta var med en lägre skattesänkingsnivå! Nu har Moderaterna höjt nivån till 55 miljarder, och då får man väl utgå från att det är en halverad sjukersättning, en halverad föräldraförsäkringsersättning och en halverad ersättning vid arbetslöshet som det ska handla om i fortsättningen. Det är så Moderaterna ska finansiera sina skattesänkningar.

Det finns en halv miljon pensionärer i vårt land som med sina låga pensioner skulle förlora 1 500 kr med Moderaternas politik där de vill minska bostadstilläggen just för de allra sämst ställda. Är det ännu fler pensionärer än denna halva miljon som ska förlora eller minska sina bostadstillägg i fortsättningen nu när Moderaterna höjer sin ambition när det gäller skattesänkningar?

Har man inte lärt sig en läxa efter det att Moderaterna och Bo Lundgren hade förlorat valet 2002 på systemskiftet och systemskiftesargumenten för de höga skattesänkningarna? Svenska folket vill inte ha stora ofinansierade skattesänkningar. Svenska folket har sagt nej till det i val efter val, senast 2002. Moderaterna drog slutsatsen att byta ut partiledaren och byta ut politiken. Men det hann bara gå två år, och nu försöker man återgå till den gamla politiken. Min fråga är naturligtvis: Är det det som den nya borgerliga maktalliansen ska präglas av? Ska man nu ta tillbaka den gamla moderata politiken? Är det det som är systemskiftet? I rubriken på det dokument som åstadkoms av de fyra borgerliga partierna för ett par veckor sedan står det ju "borgerlig maktallians för systemskifte". Är det de tre övriga borgerliga partierna som nu ska hänga med på systemskiftet för återgång till Moderaternas gamla skattepolitik? Det ingår ju inte att Bo Lundgren ska återtas, men det får väl vara under Reinfeldts ledning som man ska köra den gamla skattepolitiken en gång till.

Moderaterna säger att föräldrapenningen kan sänkas med 400 kr i månaden för en person som tjänar 20 000 kr. Jag förstår att Mikael Odén säger att vi inte behöver mer bistånd eller mer föräldraförsäkring.

Men faktum är, Mikael Odén, att om man sköter ekonomin, som Sverige har gjort under de senaste åren, om vi ser till att fler människor får jobb, om vi ser till att vi pressar våra sjukförsäkringskostnader och om vi är framgångsrika i den ekonomiska tillväxten, som vi varit de tio senaste åren, finns det utrymme för bistånd, för föräldraförsäkring, för förbättringar för pensionärerna, till och med för mer pengar i plånboken för löntagarna via en finansierad skattesänkning. Det är sådant ni kan drömma om i Moderata samlingspartiet men som ni aldrig varit i närheten av eftersom ni alltid håller på med ofinansierade verksamheter.

Karin Pilsäter var ett kort ögonblick glad, vilket jag noterade. Hon var glad över konjunkturuppgången. Det var en liten kort stund. Sedan sade hon strängt att förra konjunkturuppgången slarvades bort.

Ja, Karin Pilsäter, förra konjunkturuppgången gav Sverige 300 000 arbetstillfällen. Slarvades bort, sade Karin Pilsäter. Förra konjunkturuppgången gav möjlighet att betala av 300 miljarder kronor på statsskulden. Konjunkturuppgången slarvades bort, sade Karin Pilsäter.

Vi har två folkpartilöften, sade Karin Pilsäter. Fler ska jobba och statsskulden ska minska. Grattis, Karin Pilsäter! Det är precis det den socialdemokratiska regeringen har hållit på med i tio år. Vi har under tio år sett till att vi har fått fler i arbete. Vi har sett till att tillväxten har ökat hela tioårsperioden. Vi har till och med en tillväxt som i år och kanske nästa år är ungefär dubbelt så hög som i Europa.

Karin Pilsäter, liksom någon ytterligare från det borgerliga hållet, talar om utgiftstaket. Ja, utgiftstaket är en ständig visa. Man ska vara akt-sam när det gäller utgiftstaket. Men det har varit en ständig spådom från borgerligt håll i denna kammare, i de här debatterna på våren och på hösten: Nu kommer ni att spräcka utgiftstaket. År efter år har de fått fel. År efter år har regeringen naturligtvis tagit till sig de varningssignaler som myndigheter och andra gett om att det är oerhört väsentligt att vi också vidtar åtgärder för att klara utgiftstaket. Och vi har klarat det sju år i rad. Det är ett *record* som de borgerliga inte ens har varit i närheten av.

Det är bra, säger Karin Pilsäter, att ni nu tar bort arvs- och gåvoskat-ten. Det är bra inte minst för de mindre företagen. Men ni håller på med era ständiga skattechöjningar.

Men, Karin Pilsäter, vi har inga ständiga skattechöjningar. Vi har fak-tiskt kunnat visa att det i den här budgeten är precis som Karin Pilsäter själv säger. Alla är vinnare i budgeten, säger Karin Pilsäter. Jag kan visa att strängt taget alla löntagare och väldigt många pensionärer får skatte-sänkningar även efter de energiskattechöjningar som finns med i den här budgeten.

Folkpartiet, som kanske inte har varit i topp när det gäller skattesänk-ningar, har i varje fall varit i topp när det gäller att hitta underfinansi-erade budgetförslag. Man hade ett budgetförslag som var underfinansi-erat med 23 miljarder kronor i våras. Det ska bli spännande att se hur många miljarder som fattas när de den här gången ska lägga fram sitt alternativ, om de ska lägga fram ett alternativ ihop med de tre övriga borgerliga partierna.

Om Folkpartiet ska hänga på Moderaterna är det fråga om 55 miljar-der i skattesänkning. Då blir det väl ännu högre nivåer än de 23 miljar-derna som förslaget var underfinansierat med i våras. Och 23 miljarder kronor, Karin Pilsäter, som ni underfinansierade budgeten med i våras, är lika mycket som hela föräldraförsäkringen. Det är hela rättsväsendet. Det är faktiskt väldigt mycket pengar som Folkpartiet inte kan redovisa hur man ska finansiera.

Vi har faktiskt, Karin Pilsäter, sänkt skattekvoten i Sverige. Vi har en skattekvot som i dag är ungefär 50 % och sjunker åren framöver till runt 49 %, ytterligare 1 % de närmaste åren. Det innebär att det är reala skat-tesänkningar på mellan 6 och 7 miljarder kronor som hamnar i vanliga svenska familjers plånböcker, hos barnfamiljer, pensionärer och andra, som kan öka köpkraften och som kan bidra till det som Folkpartiet vill, nämligen fler jobb, fler människor i arbete och en bra tillväxt också i fortsättningen.

Mats Odell hade naturligtvis skrivit sitt anförande redan i somras, vilket ju alla hörde, eftersom han inte på något vis kommenterade de förslag som finns i budgetpropositionen. Han sade att inget har hänt med tillväxten på tio år.

Jag förstår att Mats Odell, som den enda kvarvarande resten av den gamla borgerliga regeringen från 1994, drömmer sig tillbaka till 1994 och tiden dessförinnan. Mats Odell, tillväxten var på den tiden du satt i regering noll procent. Tillväxten har de tio senaste åren, Mats Odell, varit nästan 3 %, precis det du önskade. Man kan inte leva bara på gamla minnen. Man kan inte leva på gamla skulder och gamla underskott, Mats Odell, som när du var med i regeringen i början av 90-talet.

Vi har haft en tillväxt som har varit bättre än omvärldens de tio senaste åren. Du måste någon gång kunna registrera det i dina tal också. Man ska visserligen återanvända mycket i politiken, men inte allt sedan alltför lång tid tillbaka, Mats Odell.

Alla talar om den borgerliga maktalliansen. Men vi ska vänta väldigt länge innan vi får se något program. Ni har ett utmärkt tillfälle om ett par tre veckor. Då kan ni presentera ett gemensamt alternativ till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets budgetförslag. Ni har alla möjligheter att presentera en gemensam borgerlig maktallians budgetförslag med 55 miljarder i skattesänkningar, inga bistånd och ingen höjd föräldraförsäkring. Sedan får ni fylla på själva med det ni tycker är ett lämpligt innehåll i den borgerliga maktalliansens program.

Det blir lite tjatigt att prata om den borgerliga maktalliansen i ett och ett halvt år och vänta till 2006 innan vi får se programmet. Kan ni inte visa oss om ni har någon gemensam idé som ni hämtar från ert valprogram och som vi kan få se lite tidigare än fram mot våren 2006?

Till sist vill jag hälsa Roger Tiefensee välkommen till den ekonomiska debatten, eftersom du är med här för första gången. Jag noterar också att du tycker att det finns skäl för oss att teckna en förhoppningsvis optimistisk och ljusare bild av svensk ekonomi, även om man alltid ska vara varsam. Det finns saker som också kan motverka denna bild.

Jag noterar att du säger att alla inte upplever den ekonomiska uppgången nu. Det var precis det jag sade också. Det är därför vi lägger sådan väldig tyngd bakom aktionen för att på fyra områden se till att fler får jobb och färre blir arbetslösa.

Men det är ändå glädjande att se, exempelvis när det gäller småföretagen, att konkurserna minskar. Fler småföretag startar enligt den senaste statistiken. Det är därför som vi vill förstärka den utvecklingen. Vi vill ha fler företag, fler jobb, fler människor i arbete. Det är det som är själva huvudinnehållet i den här budgeten. Det skulle naturligtvis vara oerhört intressant att se om den borgerliga maktalliansen kan åstadkomma något gemensamt tänkande på det området.

Roger Tiefensee ville gärna påminna om att hans son inte vill vara i skuld. Det är väl så, Roger Tiefensee, att din son inte heller är i skuld. Din son lever i ett Sverige som inte längre har skuld, som på den borgerliga regeringens tid, utan som har en nettotillgång. Tittar du på tillgångssidan ser du att den är större än skuldsidan i dagens offentliga finanser.

Det är också en realitet att vi jämfört med Europa i övrigt har startat från ett mycket bättre utgångsläge. Merparten av Europas industriländer och våra konkurrentländer, Tyskland, Italien, Frankrike, Portugal och så vidare, startar med stora underskott i sina offentliga ekonomier när de ska försöka hantera dagens konjunktursituation.

Det är, precis som Lars Bäckström sade, inte regeringen, det är inte riksdagen, det är inte politikerna som bestämmer om det är hög- eller

lågkonjunktur. Men regeringen och riksdagen kan påverka hur vi hantlar låg- och högkonjunkturer. Regeringen och riksdagen har de senaste åren kunnat sköta ekonomin på ett sådant sätt att Sverige har kommit bättre undan lågkonjunkturen än andra länder. Vi har inte haft samma arbetslöshetskänning som andra länder. Vi har kunnat komma ur lågkonjunkturen utan att ha sönderkörda statsfinanser. Det gör att vårt utgångsläge är bättre både när det gäller att hantera lågkonjunkturen och att gå in i den förbättrade konjunkturen i fortsättningen.

Det är mot den bakgrunden som vi från Socialdemokraternas sida tycker att det är oerhört viktigt att vi när vi nu kommer in i ett bättre läge ska koncentrera oss på jobben och se till att solidaritet och rättvisa är ledstjärna. Där vore det intressant att se om den borgerliga maktalliansen tycker att det är fel med solidariteten i form av ökade bostadsbidrag till de pensionärer som har lägst inkomster, om det är fel att satsa på barnfamiljer i form av ökade barnbidrag, flerbarnstillägg, underhållsstöd och mycket annat. Är det fel på den rättvisan och solidariteten? Har ni andra gemensamma förslag? Framför allt skulle jag vilja veta om ni tycker att det är de arbetslösa och sjuka som ska betala hela skattesänkningen, som Moderaterna föreslår. Är det gemensam borgerlig politik att arbetslösa och sjuka ska betala skattesänkningar i framtiden? (Applåder)

Anf. 9 MIKAEL ODENBERG (m) replik:

Herr talman! Trots det starka konjunkturläget finns det inga tecken på att några nya jobb är på väg fram. Det är just därför att vi moderater är så djupt oroad över det usla arbetsmarknadsläget, det enorma utanförskapet på arbetsmarknaden och de skyhöga ohälsotalen som vi kritiserar regeringen för att inte komma med någonting annat än traditionell AMS-politik. Vi saknar reformerna som ska förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Vi saknar reformerna som ska sänka trösklarna för människor som går från utanförskap in på arbetsmarknaden. Jag kritiserar u-hjälp och föräldraförsäkring därför att Bosse Ringholm låter bidragspengarna rulla men inte betalar notan. Nej, notan skjuts vidare till nästa generation.

Ibland blir jag nästan förtvivlad. Här står finansministern med budgetpropositionen under ena armen och huvudet under andra armen och kritiserar mig för att inte finansiera de skattesänkningar som vi kommer att föreslå den 5 oktober. Hur vet finansministern det? Vi kommer inte att föreslå något borttagande av bostadsstödet för pensionärer i vårt alternativa budgetförslag den 5 oktober. Både Bosse Ringholm och Yvonne Ruwaida behöver påminnas om att ämnet för den här debatten är regeringens budgetproposition och inte det moderata budgetalternativ som ska läggas fram om två veckor.

Finansministern kommer att erfara den 5 oktober att vi kommer att till sista kronan betala varje skattesänkingsförslag vi då lägger fram. Jag vill gärna säga till Bosse Ringholm och Yvonne Ruwaida, som anklagar oss moderater för att ställa ut människor i kylan, att det finns ingen moderat som tror att en utsliten rygg repareras av sänkt sjukpenning. Det finns ingen moderat som tror att en *whiplash*-skada kan botas med karensdagar. Den viktiga politiska och grannliga uppgiften är förstås att avväga våra trygghetssystem så att människor som råkar illa ut till följd av sjukdom, arbetslöshet eller olycksfall fångas upp och får en rimlig

trygghet genom våra trygghetssystem. Men det gäller också att utforma trygghetssystemen så att man bygger in rätt incitament, att man stärker själen och kraften för människor att komma tillbaka i arbete. Systemens utformning har betydelse för hur vi människor beter oss. Det visar all forskning. Egentligen behöver vi inte titta på några forskningsrapporter. Vi behöver bara gå till oss själva för att inse det.

Låt mig ta ett exempel. För att det inte ska bli så känsligt tar jag exemplet från skatteområdet i stället för från bidragsområdet. Det finns i dag inte en högvärlönad direktör med självaktning som inte köper ett gods i stället för en vanlig villafastighet. Låt oss säga att man lägger 12–12,5 miljoner på att köpa ett gods. Då kommer man att betala bara en bråkdel av den fastighetsskatt som man betalar om man köper en hälften så dyr vanlig villafastighet.

Jag har ett annat exempel. Jag vet en industriarbetare i Norrtälje som har ärvt ett sommarhus ute på Rådmansö. Han tvingas sälja fritidshuset eftersom han inte har råd att betala fastighetsskatten. Han hjälps nämligen inte av begränsningsregeln. Den träffar inte fritidshus utan bara permanentbostäder. Samtidigt finns det andra som har fina sommarhus som via en förening kollektivt kan förvärva marken. Då kan man klara sig undan stora delar av fastighetsskatten och hela förmögenhetsskatten. Nej, Bosse Skattedoktorn, ekonomiska incitament ger starka drivkrafter för människor. Därför är det viktigt att vi förändrar våra skatte- och bidragssystem.

(Applåder)

Anf. 10 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Ja, Bosse Ringholm, jag kan upplysa dig och alla andra om att det är bara när borgarna – med Moderaterna – har suttit i regeringen som biståndet har nått upp till 1 %. Det är väl ett bra svar på den frågan. Det är bara sossarna som har nått ned till den så kallade skammens gräns, 0,7. Biståndet används som budgetregulator. Sedan 1995 har de faktiska betalningarna minskat med 30 %. Bara i år har ni lagt ut nya betalningsbegränsningar på – om jag är riktigt underrättad – långt över 1 miljard, närmare 2 miljarder.

Det pratas om finansierade och ofinansierade skattesänkningar. Jag hörde en lång litania om den förfärliga finansieringen av Moderaternas skattesänkningar. Ändå landade finansministern i slutet i att de skulle vara ofinansierade. Här har vi lite av svaret på gåtan varför vi har ett så stort budgetunderskott när ekonomin i övrigt ändå är rätt god. Det är just för att finansministern uppenbarligen över huvud taget inte begriper skillnaden mellan finansierat och ofinansierat, överskott och underskott. Då blir det svårt att hålla reda på saker och ting.

Det är ni som har ofinansierade skattesänkningar, visserligen inte alls särskilt stora men likafullt ofinansierade. Vi får låna till de pengarna eftersom de inte kommer in i statskassan.

Ja, Bosse Ringholm, visst betalades det 320 miljarder på statsskulden under förra mandatperioden. Av dem var 316 omstuvningar av statens egen egendom, det vill säga pengar från Riksbanken, AP-fonderna och så vidare. Det har vi gjort, men de pengarna kan inte användas en gång till.

Det var fascinerande att höra att moderaternas chefekonom nu tydligt är Bosse Ringholms stora ekonomiska guru. Det är han som har på-

stätt att vårt förslag är underfinansierat. Med tanke på finansministerns uppfattningar om de moderata kalkylerna kanske han ska ta det lite med en nypa salt när Moderaterna räknar kalkyler på Folkpartiet. Sanningen är den att det finns ingen som helst underfinansiering i vårt budgetalternativ. Däremot finns det en del finansieringar som kanske inte Moderaterna, och framför allt inte ni, gillar. Men det betyder inte att de inte finns.

Jag skulle vilja ställa den fråga igen som jag ställde i mitt inledningsanförande: Hur stora ytterligare utgiftsökningar och skattesänkningar är Bosse Ringholm beredd att släppa igenom inför valet, när desperationen inför förlorade platser och förlorat maktinnehav kanske kommer att krypa närmare inpå?

(Applåder)

Anf. 11 MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Jag hörde med förvåning att finansministern inte begär ordet. Han vill alltså inte delta i debatten. Det här är annars en debatt enligt den så kallade duellmetoden. Men vi får kanske höra någonting längre fram.

Det är alldeles uppenbart att en bättre tillväxt i omvärlden och en stark utveckling av svensk export gör att det nu är bättre fart i ekonomin. Samtidigt är inflationen låg. Trots de goda yttre förutsättningarna har den svenska arbetsmarknaden gått åt fullständigt fel håll. Den öppna arbetslösheten beräknas bli 5,6 % i år. Andelen långtidsarbetslösa ökar i alla grupper för personer som är 20 år och äldre. Många har varslats om uppsägningar, och antalet lediga platser är lågt. Sysselsättningen väntas minska med 23 000 personer. Här skriver Bosse Ringholm: "Sysselsättningsnedgången är bred och omfattar nästan samtliga branscher." Bil. 2, s. 42.

Det här är besvärande. Det skulle vara intressant att höra om finansministern ville utveckla något vad han tänker göra åt de målsättningar som inte uppnås. Sysselsättningsmålet nås inte. Arbetslöshetsmålet nås inte. Ohälsomålet nås inte heller, och socialbidragsmålet nås inte. Vad tänker finansministern göra åt det fusk och det överutnyttjande som alla erkänner existerar? Vad tänker han göra åt alla dem som faktiskt är sjuka utöver att ställa dem i allt längre vårdköer, samtidigt som antalet vårdplatser skärs ned och människor avskedas inom kommuner och landsting? Det här är en oacceptabel utveckling. Även om man tittar på de nya pengar som väntas komma till kommuner och landsting i den här budgeten räcker detta inte på något sätt för att vända utvecklingen.

Jag tycker ändå att när finansministern svarar på mina tidigare anklagelser skulle han vara lite för god för att säga att man inte kan leva på gamla underskott. Nej, det är tydligen inte så. Bosse Ringholm lånar enbart i dag 119 miljoner kronor till den löpande driften. Han ska i genomsnitt låna 120 miljoner kronor per dygn fram till den sista december 2007. Han har rätt: Det går inte att leva på gamla underskott. Han har ju fullt med nya.

Men han säger att det finns en tillgångssida. Visst, det är fantastiskt.

Trots allt relativiserar Bosse Ringholm problematiken med en ökande statsskuld. Ska vi ha detta? Hur länge ska vi fortsätta låna? Under den period som vi nu kan överblicka ser vi att det är nästan 200 miljarder

kronor som finansministern ska låna. Var finns åtgärderna för att åstadkomma en vändning? När kommer de tillväxtskapande åtgärderna?

Bosse Ringholm är fortfarande svaret skyldig. Nämn de tillväxtskapande åtgärder som finns i denna budget. Ni har trätt om hur vi ska införa trängselskatter och hur ska vi höja bensinskatter, fordonsskatter och elskatter. Det är detta ni har bråkat om, inte hur vi ska få fart på Sverige. (Applåder)

Anf. 12 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Fru talman! Bosse Ringholm påstår att min son Anton inte har någon del i statsskulden. Han tittar i stället på Sveriges nettotillgång och räknar in vägar, järnvägar, Aktiebolaget Vin & Sprit, etcetera. Så kan man möjligen resonera om man är finansminister en begränsad del av sitt liv och inte har någon ambition att betala av skulden.

Jag tror inte att Anton och alla andra svenska medborgare kan resonera så nonchalant. De kommer att tvingas att betala statsskulden någon gång i framtiden.

Det kanske inte är så konstigt att finansministern är nonchalant med Antons pengar. Han är det uppenbarligen i allmänhet med andras pengar också i smått. Han åker flygplan från fotbollsmatcher på skattebetalarnas bekostnad, glömmer att betala den reklamskatt han förvägrar andra att avskaffa, förstår inte att han som alla andra måste redovisa fastigheter även om de inte är förtryckta på blanketten.

Är det då någon som förundras över att samme finansminister hellre låter skattebetalarna betala böter för en försenad medlemsavgift till EU än att tappa ansiktet och erkänna att han inte klarar att hålla budgettaket?

Min fråga till finansministern kvarstår: Vad finns det för strategi för en minskad statsskuld och vad finns det för strategi för att verkligen få en stram ekonomisk politik så att man klarar budgettak utan att tricksa?

Anf. 13 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s) replik:

Fru talman! Mikael Odenberg frågar: Var kommer de nya jobben? Under den förra konjunkturuppgången hade vi ungefär 300 000 nya arbetstillfällen. Merparten av de jobben kom i den privata tjänstesektorn. Det tror jag att de gör den här gången också. Samtidigt var det så att en hel del av jobben kom inom vård- och omsorgssektorn där kommuner och landsting är de stora arbetsgivarna.

(ANDRE VICE TALMANNEN: Repliken gäller Roger Tiefensee.)

Fru talman! Med denna fantastiska debattordning ska jag nu tala om Roger Tiefensees problem med statsskulden. Den har han uppenbarligen stora problem med.

Om man har en skuld å ena sidan men å andra sidan en tillgång som är större än skulden har man en nettoförmögenhet. Det fanns aldrig på den borgerliga tiden. Det finns i dag. Eftersom vi har lyckats gå från en period där statsskulden minskade från att ha varit 70–80 % av bruttonationalprodukten till under 50 % har vi i dag en större tillgång än skuld, Roger Tiefensee. Det är naturligtvis något nytt och annorlunda som jag kan förstå att Roger Tiefensee har svårt att ta till sig.

Jag är något förvånad över att Roger Tiefensee hela tiden pratar om att det inte finns någon strategi för nya jobb. Strategin är ju klart redovisad i budgetpropositionen. Det handlar om fyra områden. Det är pengar till kommuner och landsting, skattesänkningar för enskilda, förbättringar för de små företagen och arbetsmarknadspolitiken som tillsammans ska kunna ge fler jobb. Det är väl verkligen en röd tråd i budgetpropositionen, Roger Tiefensee.

Centern brukar tala om att man inte ska ha bidrag. Vad är det Roger Tiefensee menar? Är det bidraget till jordbruket som ska bort? Det är ett bidrag som vi ger för att ge jordbruket sjysta konkurrensförhållanden. Är det det som Centern vill ta bort?

Eller är det bidraget till barn och barnfamiljer som Centern vill ta bort? Vi tycker att det är en riktig och rättvis fördelningspolitik.

Eller är det bidraget till pensionärerna? Jag vet inte om Roger Tiefensee delar Moderaternas uppfattning som man framförde i våras, nämligen att man skulle minska bostadsbidragen till pensionärerna. Det är väl också en rimlig och rättvis politik att i solidaritetens namn se till att de grupper som har ekonomiska svårigheter, vare sig det är barnfamiljer eller pensionärer, får den här typen av bostadsbidrag och barnbidrag?

Jag har svårt att se att "bort med bidragen" som Moderaterna anför ganska länge nu också omfattas av Centerpartiet.

Jag har samma fråga till Roger Tiefensee som till övriga borgerliga debattörer: Är det den gemensamma borgerliga maktalliansen som nu ska profileras med 55 miljarder kronor i skattesänkningar? Ska Roger Tiefensee också stå bakom Moderaternas politik att det är de sjuka, arbetslösa, förtidspensionärerna och pensionärerna som via sänkta bidragsnivåer ska få betala? Centern talar nu uppenbarligen också föraktfullt om bidrag och behovet av att sänka bidragsnivån.

Är det de grupperna som ska betala den nya borgerliga maktalliansens systemskifte med 55 miljarder kronor i skattesänkningar? Det är en fråga värd att svara på, Roger Tiefensee.

Anf. 14 ROGER TIEFENSEE (c) replik:

Fru talman! Det är trevligt att finansministern väljer att ta debatt med mig. Jag tycker att det är lite synd att han självmant avstår att från att ta debatt med de andra som är med i debatten.

Det är uppenbart att Bosse Ringholm inte har någon strategi för att minska statsskulden. Han fortsätter att blanda bort korten och säger att vi har en tillgång i vägar och sådant. Det kan man inte betala av statsskulden med.

Strategin för fler jobb kanske finns i några strecksatser i budgeten, men vad är det för strategi att i vårbudgeten dra in pengar från kommuner och landsting – 2,6 miljarder – och nu säga att man kommer med ett sysselsättningsstöd på 1,5 miljarder?

Vad ger det för möjlighet för kommuner och landsting att planera sin verksamhet? Det är ingen strategi. Det är ett tricksande med budgettak.

När det gäller småföretagen slår sig Bosse Ringholm för bröstet och säger att man genom Almi ska ha bättre såddfinansiering. Problemet är ju att Bosse Ringholm tillsammans med Vänsterpartiet och, tyvärr, Kristdemokraterna har beslutat om nya förmånsrättsregler som kommer att börja gälla efter årsskiftet. De kommer att dramatiskt ändra möjligheter-

na för riskkapital till småföretag. Från att man har kunnat räkna tillgångar till 100 % får man nu räkna tillgångar till bara 55 %. Det pågår just nu ett jättestort arbete med att skriva om tillgångsbasen i företagen. Det kommer framför allt att drabba företag på landsbygden.

Bosse Ringholm frågar också om vi vill förändra bidraget till jordbruket. Nej, vi vill betala ut den ersättning som jordbrukarna är berättigade till. Men Bosse Ringholm skjuter det till efter årsskiftet för att klara budgettaket.

Jag tycker att det är viktigt att man ska ha möjlighet att leva på sin lön och inte, som Bosse Ringholm är inne på, ständigt göra människor mer beroende av bidrag. Det är där den viktiga skiljelinjen finns i svensk politik och mellan mig och Bosse Ringholm.

(Applåder)

Anf. 15 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s) replik:

Fru talman! Förr om åren har jag ibland fått synpunkter på att det inte har funnits tid kvar till de sista talarna. Jag hade hoppats att kunna utnyttja tiden på ett rationellt sätt genom att klumpa ihop den borgerliga maktalliansen, men jag förstår att fru talman tycker att partierna ska tas var för sig. Jag respekterar det naturligtvis. Vi får tala om maktalliansen i något annat sammanhang.

Om man vill ha bra offentliga finanser och om man vill minska statskulden, Roger Tiefensee, är det bästa sättet att se till att fler människor får arbete.

Jag har stått här i två timmar och talat om att budgeten handlar om att få fler människor i arbete, få fler företag. Då säger Roger Tiefensee yrvaket – efter två timmar: Jag undrar, hur ska man bli av med den där statsskulden?

Det är ju det vi har talat om i två timmar, hur vi ska kunna få svensk ekonomi att växa ännu snabbare. Svensk ekonomi växer i år med 3 ½ %. Det är dubbelt så snabbt som de flesta länder i Europeiska unionen. De flesta borgerligt styrda länder i Europeiska unionen har halva tillväxttakten.

Nu vaknar Roger Tiefensee och frågar: Ja, hur ska vi nu göra med jobben och sysselsättningen? Det är ju det hela diskussionen handlar om. Vi har på ett antal områden i budgetpropositionen presenterat idéer och förslag som vi vill att riksdagen ska fatta beslut om. De ger företagen bättre förutsättningar, ger de anställda bättre möjligheter att utvecklas via utbildning, ger den som är arbetslös chans att få ett jobb, ger invandraren, som har sökt jobb ett antal gånger och inte fått något, chans att få en praktik, chans att bättra på sin svenska för att kunna komma in på arbetsmarknaden. Det är svaret på frågan, som jag trodde att Roger Tiefensee hade uppfattat.

Vi ska fortsätta att se till att svensk ekonomi växer på det sätt som den har gjort de tio senaste åren, i motsats till i början av 90-talet, den stora svarta mörka parentesen vi hade under regeringen Bildt. Och vi ska se till att vi är framgångsrika för att också få ut fler människor i jobb. Då kommer Roger Tiefensees son, Anton, att få en ännu större nettoförmögenhet att registrera för framtiden, i motsats till den skuld som han bar på i förgångna tider, som sagt.

Då återstår frågan, Roger Tiefensee: Tror Centern att det blir bättre med svensk ekonomi om man nu återgår till den gamla moderata skattepolitiken, den skattepolitik som Moderaterna efter valet övergav? Man gjorde sig av med Bo Lundgren, gjorde sig av med skattepolitiken, gjorde sig av med systemskiftet. Och nu är det borgerlig maktallians och systemskifte. Då får vi veta, två veckor efter att den här deklarationen har gjorts, att det handlar om att återgå till den gamla moderata skattepolitiken. Det var det som var deklarationen i Högfors för två veckor sedan. Nu ska de tre övriga partierna haka på den gamla borgerliga skattepolitiken, den som prövades vid valet 2002 och som väljarna underkände. Lycka till, om det är det som är ert valkoncept!

Anf. 16 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill bara erinra om att enligt debattreglerna hade alla efter andra anförandet av finansministern replikrätt enligt duellmetoden, två repliker om högst fyra minuter i varje omgång, partierna i storleksordning. Det är ingen regel som jag har instiftat nu, utan det är de debattregler som gäller.

Och nu, efter replikerna på finansministern, följer nya anföranden av de partiföreträdare som så önskar, i samma ordning som tidigare, alltså efter partistorlek.

Anf. 17 MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Finansministern kan bunta ihop sina motdebattörer precis som han vill. Han har 45 minuter som han kan disponera fritt, men i likhet med oss andra debattörer får han vara vänlig att hålla sig inom ramen för de debattregler som talmannen redovisade i inledningen av kammarens sammanträde. Jag kan inte tycka att det är särskilt märkligt.

Även om medarbetarna på Finansdepartementet före dagens debatt programmerade finansministern att säga att Moderaterna vill ta bort bostadstillägget för pensionärer tycker jag att det vore klädsamt om finansministern lät genomföra en omprogrammering när jag i ett tidigare inlägg har talat om att den bild som finansministern förmedlar faktiskt är felaktig, det vill säga att vi i vårt budgetförslag den 5 oktober inte kommer att föreslå något borttagande av bostadstillägg för pensionärer. En felaktig uppgift blir ju inte mer korrekt därför att man tjarar om den, Bosse Ringholm.

Jag kan ibland tycka att ett problem med socialdemokratin är att så väldigt mycket av inspirationen hämtas från ombudsmannavärlden och den offentliga sektorn. Där finns hedervärda människor som gör viktiga insatser, men jag tror inte att de har en aning om vad det är som driver en småföretagare som är beredd att pantsätta huset för att förverkliga en idé, vad som driver den lille entreprenören. Ibland har man en känsla av att ni bara har sett företag på bild, och då dessutom stora företag, tillverkningsindustrier. Men, som sagt, känslan för vad som driver den där lilla entreprenören finns inte där. Jag tror att det förklarar varför det händer så oerhört lite när det gäller att förbättra näringsklimatet i vårt land, göra det lättare för entreprenörerna, de med idéer.

Näringslivets regelnämnd kom nyligen med *Regelindikator 2004* där man granskade 200 olika förslag till nya och ändrade regler. Man konsta-

terade att mer än hälften av de nya och ändrade reglerna skulle komma att medföra ökade kostnader för företagen.

Samma problematik tror jag ligger bakom att man inte förstår den skada som man ställer till med när man vältrar över sjukskrivningskostnader på företagen. Jag motsätter mig inte att också företagen ska ges incitament till att skapa en arbetsmiljö som är bra för de anställda, men om man vältrar över för mycket av kostnaderna på företagen är det klart att det leder till att man höjer trösklarna, gör det svårare för folk att få jobb. Det gäller särskilt de människor som har problem med en tidigare sjukdomshistoria.

Vi behöver öka rörligheten på arbetsmarknaden, men förslagen i budgeten lyser med sin frånvaro. Vi skulle behöva se över lagen om anställningsskydd, inte i konfrontation mellan olika parter på arbetsmarknaden, utan därför att det finns problem med trygghetssystem som låser fast människor i anställningar där de inte trivs. Det är ett problem som är gemensamt för fack, arbetsgivare, anställda och politiker. Det är ett problem som man gemensamt borde adressera. Hur kan vi utforma våra trygghetssystem på arbetsmarknaden så att människor ges trygghet i sin anställning men på ett sätt som gör att de inte låses fast i arbeten där de inte trivs och inte mår bra?

För 20 år sedan hade vi en situation när det var höginkomsttagare i vårt land som hade 75–80-procentiga marginalsatser. I dag är situationen helt annorlunda. I dag är det låg- och medelinkomsttagare som har, inte de högsta marginalsatserna, men de högsta samlade marginaleffekterna.

För oerhört många invandrare i storstädernas miljonprogramråden lönar det sig över huvud taget inte att gå från bidrag till arbete. En massa ensamstående småbarnsmammor i vårt land har marginaleffekter som gör att de inte kan påverka sin egen livssituation. De kan inte förbättra sin standard genom arbete, och det är summan av våra skatte- och bidragssystem som leder till den skeva och konstiga effekten.

I somras hade vi många reportage i tidningarna om nyfattigdomen, om alla barnfamiljer där det var en utopi att skaffa den där cykeln som barnet skulle vilja ha och som barnets kamrater hade. Den där nyfattigdomen är också ett uttryck för hur de samlade skatte- och bidragssystemen slår mot många människor i vårt land.

Det är för att de här människorna ska få det som är självklart för Bosse Ringholm och mig, en möjlighet att med egna insatser påverka den egna livssituationen, som vi vill genomföra stora skattesänkningar, inte för dem som tjänar mest utan för det svenska folkflertalet, för löntagare med låga och normala inkomster, de som i dag träffas av de höga marginaleffekterna.

Bosse Ringholm kan kalla det vad han vill, men det är en nödvändig omläggning av högskattepolitiken i vårt land för att ge människor bättre möjligheter att påverka sin situation och för att sänka trösklarna för dem som vill gå från bidrag till arbete. Till skillnad från regeringen utformar vi också våra skattesänkingsförslag så att de möter LO:s krav, det vill säga att man sänker marginalsatserna för låg- och medelinkomsttagare och får en positiv effekt på arbetsutbudet. Det är en arbetsutbudseffekt som vi måste få till stånd om vi långsiktigt ska kunna trygga och säkra den svenska välfärden.

Vi lägger som sagt fram våra förslag den 5 oktober. Därefter börjar vi arbetet inom ramen för *Allians för Sverige*. De fyra borgerliga partierna har aldrig haft någon annan ambition än att väcka varsin budgetmotion till årets riksmöte. Därefter börjar vi vårt arbete inom ramen för *Allians för Sverige*. Bosse Ringholm får, hur trist han än tycker att det är, ge sig till tåls till 2006 innan vi presenterar resultatet av det förtroendefulla samarbetet.

Prot. 2004/05:5
20 september

Debatt
med anledning av
budgetpropositionen

Anf. 18 YVONNE RUWAIDA (mp) replik:

Fru talman! Jag var tvungen att gå upp i talarstolen för jag tycker verkligen att Moderaterna dribblar med ord. Mikael Odenberg säger att ingen moderat tror att en *whiplash*-skada kan botas av karensdagar och att ingen moderat tror att en utsliten rygg blir bra av sänkt ersättning. Det är väl medicinskt korrekt att ingen sjukskriven blir bra av sänkt ersättning och att ingen *whiplash*-skada blir bra av borttagna karensdagar. Men ni straffar ju de här grupperna. Ni skuldbelägger de här grupperna. Ni säger att det ska löna sig att arbeta. Sjukersättningarna är för höga är vad ni säger. Dessutom är det en människosyn som jag har väldigt svårt för.

Om Mikael Odenberg skulle bo ute i förorten som jag gör – jag bor ute i Akalla – och träffa arbetslösa invandrare skulle han veta att det enda de drömmer om och det enda de längtar efter är ett jobb. Men de är inte välkomna på arbetsmarknaden. Man tittar på a-kassan. Hur ofta lönar det sig att gå från socialbidrag till ett jobb? De allra flesta invandrare har socialbidrag. De har inte a-kassa. De har inte ens haft ett jobb och blivit kvalificerade till att få a-kasseersättning. De flesta ute i Kista som är arbetslösa invandrare går på socialbidrag. Det lönar sig att gå från socialbidrag till att få ett jobb. Oavsett om det lönar sig eller inte är att få ett jobb det enda som de här människorna drömmer om. De skulle kunna betala för att få ett jobb. Men det finns en diskriminering som Mikael Odenberg inte velat adressera här över huvud taget. Jag frågade förut: Anser Mikael Odenberg att diskriminering av invandrare finns? Vad har man för politik för att motverka den diskrimineringen?

Anf. 19 MIKAEL ODENBERG (m) replik:

Fru talman! Jag ska med glädje använda 1 minut och 14 sekunder till Yvonne Ruwaida som kände sig tvungen att gå upp i talarstolen.

Moderat politik straffar och skuldbelägger inte. Jag hade två inlägg till finansministern där jag försökte att illustrera varför det faktiskt finns ett samband mellan hur vi som enskilda beter oss och de incitament som vi bygger in i våra trygghetssystem. Jag sade också att jag tycker att den viktiga politiska uppgiften är att finna rätt avvägning så att vi får trygghetssystem som ger grundläggande trygghet till människor som råkar illa ut till följd av arbetslöshet, sjukdom eller skada men som samtidigt ger starka incitament och drivkrafter till oss alla att så snabbt som möjligt gå tillbaka i arbete.

Vi har byggt upp system som inrymmer stora fattigdomsfällor. Det inkomstberoende bostadsbidrag som Yvonne Ruwaida var så upprörd över att jag ville avskaffa är ett exempel på hur man bygger sådana fattigdomsfällor som gör att det blir väldigt svårt att bryta sig loss eftersom man inte får något utbyte av att gå tillbaka till arbetsmarknaden. Den lösning som vi har föreslagit med extra bostadsbidrag i stället är för öv-

rigt väl skisserad i ett betänkande som heter *Ur fattigdomsfällan*, alltså i en statlig utredning.

Anf. 20 YVONNE RUWAIDA (mp) replik:

Fru talman! Det bostadsbidrag som vi tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet kommer att höja är ett bostadsbidrag som är riktat till flerbarnsfamiljer. Ju fler barn du har ju större boende behöver du ha. Om du är i en ekonomiskt utsatt situation är bostadsbidraget nödvändigt. I alla undersökningar visar det sig också att det just är flerbarnsfamiljer, familjer med fler än tre fyra barn, som är i den mest ekonomiskt utsatta situationen. Det här är reformer som verkligen behövs.

Det Moderaterna kallar piskor och morötter – ni kallar det för piskor och morötter, det ska löna sig att arbeta – är i mina ögon bara en nedmontering av svensk välfärd. Det är att förstöra den politik vi har haft i Sverige där vi faktiskt tar ansvar fördelningspolitiskt. Vi vill ta större fördelningspolitiskt ansvar, inte mindre.

Anf. 21 KARIN PILSÄTER (fp):

Fru talman! Jag sade i min förra replik att vi har en finansminister som inte kan hålla reda på skillnaden mellan inkomster och utgifter, mellan ofinansierat och finansierat, mellan underskott och överskott. Tydligen var också debattreglerna – tusenårig föreningspraxis att man replikerar på den man just pratar med – för svåra. Då förstår jag att det blir som det blir ibland på Finansdepartementet. Man följer inte reglerna för utgiftstak utan fuskar och ändrar dem. Ett mycket enkelt exempel på det är att man påstår att det är en teknisk justering när man gör om det tillfälliga sysselsättningsstödet från en minskad inkomst till en utgift, vilket det ju inte är. Man har lyft utgiftstaket med 4 miljarder kronor, för att ta ett exempel.

Fru talman! Jag är inte alls förvånad över att Bosse Ringholm inte kunde svara på frågan hur de gör för att bli av med statsskulden. Socialdemokraterna och Bosse Ringholm jobbar ju stenhårt för att öka statsskulden. Under de fyra åren från 04 och framåt tänker man öka statsskulden med 235 miljarder. Jag upprepar min fråga till Bosse Ringholm: Hur mycket mer är du beredd att låta underskottet rusa i väg när valfebern börjar bränna och ni kanske ser ut att vara på väg att förlora makten? Hur mycket mer kommer du att låta underskottet rusa i väg inför valet?

Anf. 22 MATS ODELL (kd):

Fru talman! Tillåt mig uttrycka en lätt förvåning över att finansministern inte heller nu, trots en ganska tydlig förklaring av debattreglerna, väljer att begära replik på de borgerliga företrädarna utom Roger Tiefensee. Men det kanske kommer någonting på slutet som vi ännu inte kan ana här. Den som lever får väl se.

Jag är lite förvånad över att Bosse Ringholm framhärdar – jag tror att det är ungefär tio gånger han har sagt det – att det står på dokumentet *Allians för Sverige* "Borgerlig maktallians för systemskifte". Detta är ju inte sant. Det blir inte mera sant för att Bosse Ringholm återfaller i något gammalt trist papegojbeteende och ständigt upprepar att det står så. Det gör inte det. Det är lika ohederligt som om jag skulle säga att det står på budgetpropositionen "Budget för rasering av välfärden och statsfinansier-

na” och sedan hålla på och upprepa detta. Låt oss ändå rensa lite i vokabulären!

Det som är nytt här i dag, fru talman, är att finansministern väljer att relativisera budgetunderskott och nya lån på statsbudgeten. Vi har en tillgångssida, säger Bosse Ringholm. Vi har järnvägar. Vi har AP-fonderna. Var lugn! Vi kan lugnt fortsätta att låna de ca 120 miljoner kronor per dygn som vi nu har budgeterat fram till 2007. Det är ingen fara.

Då vill jag fråga: Om det nu är så att vi ska relativisera underskott i staten och relativisera nya lån inför framtiden varför har vi då ett utgiftstak? Vi har ju järnvägar. Vi har AP-fonder. Det är ingen fara. Det är bara att dra på.

Det är en ganska farlig attityd som finansministern nu släpper loss. Han gör ju i praktiken en dygd av nödvändigheten. Han ska låna ungefär 200 miljarder. Alltså blir det inget problem. Han uppehåller sig hela tiden vid vad han påstår är 23 miljarder i underskott i Folkpartiets budgetalternativ. Det är väl inga problem. Vi har ju en tillgångssida.

Någon logik får det väl vara. Ska vi nu släppa alla hämningar vad gäller statsfinansernas underskott? Vi har ju massvis med järnvägar. Botnibanan skulle kosta 8 miljarder. Nu är det uppe i 25 miljarder. Men det gör ju ingenting. Det är ett jättestort värde, och så vidare.

Det är en helt ny hållning. Jag känner inte igen tongångarna om att den som är satt i skuld är icke fri. Jag tycker nog att Bosse Ringholm borde fundera över det här. Det är ett farligt lättsinne som finansministern introducerar med sitt sätt att relativisera det faktum att han under valåret ska låna 138 miljoner kronor per dygn. Notan skickas ju till efterkommande generationer. Jag tycker att finansministern borde förklara varför det då är så viktigt att hålla utgiftstaket. Det är ju bara att låna! Vi har ju en tillgångssida.

Det här är en väldigt expansiv budget. Vi befinner oss i en högkonjunktur och ändå gasar finansministern på som han gör. Lite mer av en förklaring till den nya attityden till att låna pengar skulle vara väldigt hälsosamt.

Anf. 23 LARS BÄCKSTRÖM (v):

Fru talman! De talare som nu ondgjort sig över statens underskott är de talare som ska sänka skatterna. Hur minskade inkomster brukar påverka skuldsättningen vet nog de flesta i det här landet.

Jag ska tala om en sak. 1982 köpte vår familj en fastighet i Uddevalla, ett kedjehus. Vi lånade 460 000. Vet ni vad vi har kvar i dag i skuld? 460 000. Nu ska vi renovera köket med hjälp av så kallat ROT-avdrag. Vi lånar 100 000, och då kan jag säga till mina barn: Vojne, vojne! Nu är pappa oansvarig. Han har inte bara 460 000 i skulder; han ökar skuldsättningen till 560 000. Och då säger barnen: Vojne, vojne! Vårt arv förslösas!

Men vår fastighet är värd över 1 miljon i dag. Att prata om skuldsättning utan att prata om tillgångssidan är alltså bisarrt. Nu får ni sluta med det!

Läs s. 127 så ser ni att skulden som andel av BNP minskar kraftigt. Läs s. 127 och sluta med den där typen av angrepp! Ni är mer begåvade än så. Låtsas därför inte att ni är något annat än begåvade.

Prot. 2004/05:5
20 september

*Debatt
med anledning av
budgetpropositionen*

Sedan hälsar jag Roger Tiefensee välkommen till debatten. Det är alltid trevligt när det kommer någon ny. Vi kommer säkert att ha många intressanta debatter. Men, Roger Tiefensee, när det gäller barnen vill jag säga att många i min släkt skulle bli oerhört förvånade över att höra oss säga att vi struntar i 100 kr i höjt barnbidrag och i stället hellre amorterar på statsskulden.

Centern har ju många människor med små ekonomier i sina led. 100 kr i månaden är jätteviktigt för många barnfamiljer. Att säga att vi hellre amorterar på statsskulden är ett resonemang som möjligtvis vi som tjänar 30 000–40 000 i månaden kan föra. Vi kan avstå en hundring för våra barn, men inte de människor som har små ekonomier. Där kan vinterjackan stå på spel.

Låt mig också säga en annan sak, Roger Tiefensee. Var lite försiktig med personangreppen. Var gärna stenhård mot alla här. Var stenhård mot mig i sak, men var försiktig med personangreppen. Det gäller alla.

Jag har någon minut kvar av min talartid och går över till ett helt annat ämne, nämligen den debatt som varit i medierna angående försvarspolitiken. Vissa borgerliga partier säger: Gör upp med oss. Håll er undan de där hemska vänsterpartisterna. Det är samma partier som står och talar om vikten av en stram budgetprocess och som varit med och tagit fram en budgetprocess i riksdagen.

På s. 111 i boken *Sveriges grundlagar och riksdagsordningen*, Beslut under budgetprocessen, 12 §, står att vi fattar beslut om budgeten i form av ett enda beslut och det innefattar alla utgifter och alla inkomster. Man kan inte låtsas inför den svenska allmänheten och den svenska pressen, bedra dem och säga att man på något sätt kan ”fila” där. Svaret är nämligen att man är uppe i en enda fil.

Om ni vill göra upp med Socialdemokraterna om försvaret så gör då upp med Socialdemokraterna om försvaret! Och gör upp om budgeten i dess helhet! Det är vad som återstår. Man kan inte rycka ut endast en punkt. Jag läser i tidningar att Folkpartiets Jan Björklund, som inte är här vilket väl kan vara en ursäkt för att han inte känner till riksdagens ordning, sagt att man ska göra upp med Folkpartiet om försvaret – men i allt annat är man oense.

Fru talman! Alla här måste känna till – se s. 111 – att man tar budgeten i ett stycke, alltså alla utgifter och alla inkomster. Det går inte att bryta ut någonting. Stoppa därför den debatten en gång för alla! Det gäller både press, kammare och övriga.

Det är naturligtvis bra om vi utifrån Försvarsberedningen kan få fram en bred försvarspolitisk samsyn, och där har vi också ekonomiska ramar som vi var eniga om. Nu vill helt plötsligt inte alla stå för det som man var överens om i våras. Men det är andras problem. De ramar som vi tre partier gemensamt tagit fram ligger väl i linje med Försvarsberedningen. Låt oss söka enhet – gärna det – men låt oss inte låtsas att man kan göra det som icke går att göra.

Anf. 24 MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Det är tydligen så att lättsinnet när det gäller att låna spritt sig i den rödgröna alliansen, och det går att låna till allt utom till försvaret.

Nu säger Lars Bäckström att statsskulden är andelen av BNP. Nu ökar statsskulden under perioden 2004–2007 med ungefär 120 miljoner kronor per dygn. Man kan då säga att den beräknas stabiliseras på ungefär 47 % av BNP de närmaste åren. Det är alltså 700 miljarder mer än den nivå på ca 45 % av BNP som rådde vid ingången av den senaste djupa lågkonjunkturen 1990–1991. Det är alltså betydligt värre nu, Lars Bäckström. 1990–1991, när vi gick in i lågkonjunkturen, var statsskulden 45 % av BNP. Nu ligger den på nivån 47 % när den stabiliseras. Det är alltså något mer oroväckande än vad Lars Bäckström vill ge sken av.

Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c):

Fru talman! Den här budgetdebatten har liknat många tidigare debatter som Bosse Ringholm deltagit i. Man går ständigt tillbaka och lägger skulden på de borgerliga regeringsåren i början av 90-talet. För mig som är ny i detta sammanhang känns det mer naturligt att se framåt, se möjligheterna, se vad som behöver göras, se de stora utmaningarna för Sverige.

Tyvärr kan man inte läsa ut någon strategi för de stora utmaningarna i Sverige. Det finns ingen strategi för hur man ska minska ohälsan. Det har funnits ett 11-punktsprogram som inte gett någon större effekt. Ohälsan kräver rehabilitering. Det duger inte med mål och att systematiskt för-tidspensionera människor. De blir inte friskare av det.

Den andra stora utmaningen gäller sysselsättningen. Det krävs fler nya företag. Det krävs fler företag som vågar och vill växa. Då duger det inte med att lägga på nya pålagor på företag i form av medfinansiering för långa sjukskrivningar eftersom det då blir ännu svårare att få jobb för dem som redan i dag är utsatta på arbetsmarknaden.

Misslyckandet i sysselsättningen och misslyckandet i ohälsan gör att man budgeterar genom att öka statsskulden. Min son Anton kommer under den här budgetperioden att få 18 000 mer i skuld. När han är 3 ½ år och den här budgetperioden är över i slutet av 2007 kommer han att ha 142 000 som sin del i statsskulden. Jag tycker att det är otillständigt. Vi behöver en strategi för att inte vältra över dagens bristande ekonomiska förmåga på morgondagen – på Anton och alla andra barn i Sverige.

Anf. 26 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)

Fru talman! En av sommarens politiska händelser var att de fyra borgerliga partierna etablerade sig som en borgerlig maktallians för systemskifte. När jag lyssnade på deras anföranden drog jag slutsatsen att det var lämpligt att jag i stället för att ta replik på var och en av dem lyssnade på alla fyra och sedan begärde ett anförande för att kommentera detta borgerliga maktskifte i ett sammanhang. Men jag fick en replik på Roger Tiefensee i stället. Jag accepterar naturligtvis att jag då fick använda den repliken enbart för Roger Tiefensee. Men jag vill säga någonting allmänt sett om detta borgerliga maktskiftesalternativet.

Jag ska inte på något vis polemisera mot Mikael Odenberg eftersom han inte har någon talartid kvar. Jag bara konstaterar att Mikael Odenbergs parti i våras föreslog att man skulle försämra bostadsbidragen till pensionärerna och att Mikael Odenberg nu säger att man har backat ur denna position och att man inte längre står fast vid sin ståndpunkt. Då ska det bli intressant att se hur Moderata samlingspartiet om några veck-

or ställer sig till det nya förbättrade bostadstillägget till pensionärerna som regeringen nu föreslår i budgetpropositionen och om man kommer att acceptera det nya och förbättrade bostadsbidraget eller som i våras vara emot en sådan förbättring.

Mikael Odenberg sade också att det inte finns några utsikter att det kan bli något gemensamt borgerligt budgetförslag. Nej, det hade väl varit något överraskande. Det brukar stanna vid gemensamma deklarationer, men det blir aldrig någonting mer. Men jag utgår från att det ändå är Moderaternas ambition att pressa på de övriga borgerliga partierna den 55-miljardersskattesänkning som de etablerade i lördags. Det var väl också tanken att Moderaterna nu skulle återta ledartröjan när det gäller skattesänkningar och vara de som är främst när de konkurrerar med exempelvis Centern och Kristdemokraterna om att kunna sänka skatterna mest. Sedan återstår det att se vem som kan konkurrera och sänka ersättningsnivåerna mest för sjuka och arbetslösa. Och där finns det väl en del jobb att göra om de fyra borgerliga partierna ska tävla om vem som ska vara främst i den grenen.

Jag förstår inte riktigt Mats Odell som är djärv nog att ständigt påminna om att om man har underskott skickas notan till efterkommande. Ja, det har vi plågsam erfarenhet av, Mats Odell. Den nota som vi fick av Mats Odell och Carl Bildt och alla andra i början av 90-talet var en plågsam nota som svenska folket fick leva med under hela 1990-talet då man fick reda ut de enormt stora underskotten i statsbudgeten och de enormt stora underskotten när det gäller de offentliga finanserna. Nu bekymrar sig Mats Odell för om statsskulden är 48, 47 eller 49 % av bruttonationalprodukten. Det tycker jag är ett bekymmer som Mats Odell kan stå ut med eftersom han lämnade efter sig 70 procents underskott efter den borgerliga regeringen.

Vad som är sant är att underskottet hela tiden minskar och att vi, som Karin Pilsäter sade förut, betalade av drygt 300 miljarder kronor under den senaste högkonjunkturen. Och vi hoppas självfallet att vi under goda år framöver ska kunna fortsätta att betala av på statsskulden. Men trots att vi i dag inte kan betala av på statsskulden under just det här året på statsskulden så minskar statsskuldens andel av bruttonationalprodukten ändå av det enkla skälet att ekonomin växer snabbare och snabbare än i vår omvärld – i år med hela 3 ½ % och nästa år med 3 %.

Karin Pilsäter bekymrar sig för att Folkpartiet har ett underskott på 23 miljarder som är ofinansierat. Det är inte så att jag, vilket Karin Pilsäter sade, hänvisar till Moderaternas chefsekonom som har påstått det, utan det är Riksdagens utredningstjänst som har konstaterat att det var ett underskott på 23 miljarder kronor. Jag antar att Moderaternas chefsekonom liksom jag har läst det som Riksdagens utredningstjänst har skrivit och konstaterat att det är så. Såvitt jag förstod var det en diskussion i våras där ett par av de borgerliga partierna tyckte att det var lite pinsamt med dessa stora underskott och försökte i alla fall optiskt sett justera det i sina budgetförslag. Men Karin Pilsäter verkar varken ha läst det som Riksdagens utredningstjänst har skrivit eller något annat och är fortfarande möjligtvis lite gramse på att hon inte leder den här ligan med de allra största underskotten. Det kanske till och med finns borgerliga partier som har ännu större underskott på området.

Jag har en fråga som jag tycker är intressant till Karin Pilsäter. Den borgerliga regeringen som sänkte vår ekonomi i början av 90-talet hade därmed, kan man säga, en ganska lätt match när det gäller biståndet, därför att om ekonomin så att säga minskar blir ju 1 % av biståndet bara mer och mer pengar automatiskt, det vill säga att man inte behöver göra någonting. Har man en snabbt växande ekonomi måste man fylla på med nya pengar hela tiden för att komma upp i 1 %. Det är det som regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet nu gör i den här budgeten. Trots att vår ekonomi växer jättesnabbt fyller vi på med så mycket pengar att vi nu får 1 % i bistånd.

Men med tanke på att vi ännu inte vet vad denna borgerliga maktallians ska ha för program, om den ens ska ha något program förrän om två år, är min fråga: Kan Karin Pilsäter tänka sig att Folkpartiet accepterar att man inte har detta enprocentskrav inskrivet som ett absolut minimum från en borgerlig regerings sida med tanke på att Mikael Odenberg nyss sade att vi inte behöver några mer biståndsökningar eller någon mer u-hjälp? Det vore intressant om Karin Pilsäter kunde bekräfta att det för Folkpartiets del inte är aktuellt att ingå i en sådan moderatregering som säger nej till biståndet och som inte lovar 1 % i bistånd.

Anf. 27 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Fru talman! Min mamma sade att man ska akta sig för karlar som bara lovar och lovar. Det intressanta är om de kan leverera. Och sanningen när det gäller biståndet är att utbetalningarna har minskat med 30 % sedan 1995. Jag tror säkert att vi ska kunna komma överens med Moderata samlingspartiet om en god ordning när det gäller u-landsbiståndet, något som Vänsterpartiet och Miljöpartiet verkar ha haft betydligt mycket svårare att få er med på.

Ibland när jag hör Bosse Ringholm tänker jag på något som Steinbeck har sagt, nämligen: Förmågan att i dag tänka annorlunda än i går skiljer den vise från den envise.

Bosse Ringholm tillhör de envisa. Han har uppenbarligen inte lärt sig någonting vare sig av 80-talet eller av 90-talet. Jag kan bara rekommendera honom att läsa bilagan till vårpropositionen 2001, om jag inte minns fel. Det var statssekreterare Henriksson som var huvudansvarig för den. Det finns en mycket bra genomgång där just över vad det var som gick snett och hur man bör göra i framtiden för att undvika det. Läs därför den, så kan vi ta en diskussion sedan om att låna pengar och rasera statsfinanser.

Under den förra högkonjunkturen amorterades det över 300 miljarder kronor. Det är helt riktigt. Det sade jag i mitt förra inlägg. Jag sade också att 316 av dessa 320 miljarder kom från AP-fonderna, från Riksbanken, från försäljning av statliga bolag, det vill säga omstuvningar av statens egendom. Man tog från tillgångssidan och minskade skuldsidan. Vad som händer under denna högkonjunktur, om man får tro den här statsbudgeten, är att man kommer att låna över 200 miljarder. Och det finns inte längre den typen av lättillgängliga tillgångar som fanns under den förra högkonjunkturen att så att säga kvitta detta med. Under den här högkonjunkturen kommer man enligt budgeten att låna över 200 miljarder.

Jag ska för tredje gången i dag, eller kanske till och med fjärde, upprepa min fråga: Hur mycket mer är finansministern beredd att låta underskottet springa i väg när valfebern griper er fram emot 2006?

Anf. 28 MATS ODELL (kd) replik:

Fru talman! Maktpartiet i Sverige som har innehaft regeringsmakten i 62 av de senaste 74 åren heter Socialdemokraterna.

Nu formar vi en allians för mångfald och för en utveckling av tillväxt och ekonomi. Det inger hopp för många människor i vårt fina land.

Anf. 29 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s):

Fru talman! Jag vill gärna använda tiden för att tacka mina meddebattörer för en trevlig debatt och ser gärna en fortsättning.

Överläggningen var härmed avslutad.

Budgetpropositionen bordlades.

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 14 september.

3 § Avsägelser

Andre vice talmannen meddelade att följande ledamöter av sagt sig sina uppdrag i utskott och EU-nämnd:

Roger Tiefensee (c) som ledamot i skatteutskottet och som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet,

Margareta Andersson (c) som ledamot i EU-nämnden,

Claes Västerteg (c) som suppleant i finansutskottet och som suppleant i arbetsmarknadsutskottet,

Sofia Larsen (c) som suppleant i skatteutskottet,

Agne Hansson (c) som suppleant i skatteutskottet,

Gunnar Nordmark (fp) som suppleant i utrikesutskottet samt

Jan Andersson (c) som suppleant i trafikutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelser

4 § Anmälan om kompletteringsval till vissa utskott

Andre vice talmannen meddelade att Centerpartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält

Kenneth Johansson som ledamot i riksdagens valberedning,

Roger Tiefensee som ledamot i finansutskottet och som suppleant i skatteutskottet,

Jörgen Johansson som ledamot i skatteutskottet,

Jan Andersson som ledamot i EU-nämnden,

Birgitta Carlsson som suppleant i riksdagens valberedning,
Åsa Torstensson som suppleant i finansutskottet,
Staffan Danielsson som suppleant i skatteutskottet och som suppleant i
trafikutskottet,
Annika Qarlsson som suppleant i utrikesutskottet,
Claes Västerteg som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet samt
Sofia Larsen som suppleant i arbetsmarknadsutskottet.

Prot. 2004/05:5
20 september

Andre vice talmannen meddelade att Folkpartiet liberalernas riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Allan Widman som suppleant i utrikesutskottet och Mauricio Rojas som suppleant i socialförsäkringsutskottet

Andre vice talmannen förklarade valda till

ledamot i riksdagens valberedning
Kenneth Johansson (c)

ledamot i finansutskottet
Roger Tiefensee (c)

ledamot i skatteutskottet
Jörgen Johansson (c)

ledamot i EU-nämnden
Jan Andersson (c)

suppleant i riksdagens valberedning
Birgitta Carlsson (c)

suppleant i finansutskottet
Åsa Torstensson (c)

suppleanter i skatteutskottet
Staffan Danielsson (c)
Roger Tiefensee (c)

suppleanter i utrikesutskottet
Annika Qarlsson (c)
Allan Widman (fp)

suppleant i socialförsäkringsutskottet
Mauricio Rojas (fp)

suppleant i trafikutskottet
Staffan Danielsson (c)

suppleant i miljö- och jordbruksutskottet
Claes Västerteg (c)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet

5 § Meddelande om frågestund

Andre vice talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 23 september kl. 14.00* skulle frågor besvaras av statsminister Göran Persson.

6 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds-sammanträde

Andre vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde torsdagen den 2 september inkommit.

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2004/05:2 och 3 till kulturutskottet
2004/05:7 till försvarsutskottet

Skrivelse
2004/05:4 till utrikesutskottet

8 § Kammaren åtskildes kl. 13.02.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till och med 1 § anf. 9 (delvis)
och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL CARPELAN

/Monica Gustafson

1 § Debatt med anledning av budgetpropositionen.....	1
Anf. 1 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)	1
Anf. 2 MIKAEL ODENBERG (m)	5
Anf. 3 KARIN PILSÄTER (fp).....	8
Anf. 4 MATS ODELL (kd)	11
Anf. 5 LARS BÄCKSTRÖM (v)	14
Anf. 6 ROGER TIEFENSEE (c)	19
Anf. 7 YVONNE RUWAIDA (mp)	22
Anf. 8 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)	26
Anf. 9 MIKAEL ODENBERG (m) replik.....	31
Anf. 10 KARIN PILSÄTER (fp) replik	32
Anf. 11 MATS ODELL (kd) replik	33
Anf. 12 ROGER TIEFENSEE (c) replik	34
Anf. 13 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s) replik	34
Anf. 14 ROGER TIEFENSEE (c) replik	35
Anf. 15 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s) replik	36
Anf. 16 ANDRE VICE TALMANNEN.....	37
Anf. 17 MIKAEL ODENBERG (m)	37
Anf. 18 YVONNE RUWAIDA (mp) replik.....	39
Anf. 19 MIKAEL ODENBERG (m) replik.....	39
Anf. 20 YVONNE RUWAIDA (mp) replik.....	40
Anf. 21 KARIN PILSÄTER (fp).....	40
Anf. 22 MATS ODELL (kd)	40
Anf. 23 LARS BÄCKSTRÖM (v)	41
Anf. 24 MATS ODELL (kd) replik.....	42
Anf. 25 ROGER TIEFENSEE (c)	43
Anf. 26 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)	43
Anf. 27 KARIN PILSÄTER (fp) replik	45
Anf. 28 MATS ODELL (kd) replik.....	46
Anf. 29 Finansminister BOSSE RINGHOLM (s)	46
2 § Justering av protokoll.....	46
3 § Avsigelser	46
4 § Anmälan om kompletteringsval till vissa utskott.....	46
5 § Meddelande om frågestund.....	48
6 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-	
nämndssammanträde	48
7 § Hänvisning av ärenden till utskott	48
8 § Kammaren åtskildes kl. 13.02.....	48